

Kandidatspeciale

En kvalitativ undersøgelse af misbrug af anonyme underretninger i socialt arbejde

Kandidatuddannelsen i socialt arbejde, Aalborg universitet

Anne Sofie Kristensen, 20201481

154.456 Anslag

Afleveret d. 08.08.2024

Vejleder: Inger Glavind Bo

Abstract	4
Indledning.....	6
Problemfelt	9
Problemformulering.....	10
Relation til socialt arbejde	10
Underretninger	12
Statistik om underretninger:.....	13
Etiske overvejelser omkring undersøgelsen.....	15
Metode	17
Videnskabsteoretisk ståsted.....	17
Afgrænsning.....	19
Kvalitativ tilgang.....	21
Præsentation af informanter:.....	23
Præsentation af borgerforslag:.....	25
Interview.....	26
Antagelser i forbindelse med interview:.....	27
Transskribering.....	28
Teori	28
Axel Honneth: Anerkendelse og krænkelse.....	29
Urie Bronfenbrenner: Den Udviklingsøkologiske model.....	31
Pierre Bourdieu: Habitus og kapitalformer.....	33
John Bowlby: Tilknytningsteori.....	34
Teoriernes samspil.....	36
Analyse	37
Analysestrategi.....	37
Delanalyse 1.....	38
Krænkelse og betydning af dette, i en tillidsfuld relation.....	38
Selvværd og identitetsopfattelsens påvirkning af værdighed og integritet.....	43
Delkonklusion.....	45
Delanalyse 2.....	45
Forældrenes følelsesmæssige tilknytning samt påvirkning af trivsel.....	46
Delkonklusion.....	55
Delanalyse 3.....	55
Mistrivsel blandt børn og unge samt håndtering af underretningspligt.....	56
Politiske incitament for reguleringen af underretningspligten.....	60
Delkonklusion.....	62
Analysedel 4.....	63
Relationelle udfordringer i samarbejdet mellem borger og system.....	63
Kommunikation og den motiverende samtale som et styrende element.....	65
Delkonklusion.....	69
Diskussion	69

Konklusion.....	73
Perspektivering.....	74
Litteraturliste.....	76
Bilagsliste.....	80

Abstract

Children exposed to neglect are a pressing societal issue, gaining increasing attention. With this focus comes the possibility of making notifications and the ability to do so anonymously. However, anonymous notifications have a downside, potentially leading to harassment, misuse, and false information. This has significant consequences for the affected families but also ensures the protection of some children who need help from the system. I aim to explore this complexity further in this thesis.

This thesis examines the use of anonymous notifications and the potential for their misuse. I will employ a hermeneutic approach to understand their significance in social and legal contexts. By applying hermeneutics, an approach to interpreting and understanding texts and phenomena, I will uncover the complex layers of meaning and context associated with anonymous notifications. The hermeneutic approach will be pervasive throughout my thesis, both in the recruitment of informants and in my analysis and discussion.

In my methodological work, I have focused on a qualitative approach, which is prevalent in this thesis. I found this approach most useful in this context. In my methodological considerations, I have emphasized the qualities of using a qualitative method and conducting interviews. Through an in-depth analysis of relevant literature and theory in the field, as well as empirical research and examples, this thesis will investigate the significance and consequences of the misuse of anonymous notifications for both individual families and society. I have selected key theoretical perspectives to apply in developing my analysis. Furthermore, I will examine how the collaboration between citizens and the public sector correlates with the outcomes for individual families and ultimately contributes to strengthening social work for the well-being of vulnerable families.

The thesis will also focus on the ethical, legal, and practical aspects of anonymous notifications. It will explore the potential consequences of anonymity for legal security, privacy, and trust between citizens and authorities. Another relevant focus of this thesis will be the role of communication in collaboration and its direct impact on the outcomes and social work performed.

By integrating different perspectives and interpretations, this thesis seeks to achieve a nuanced understanding of the use of anonymous notifications and the challenges and opportunities they present in various social and institutional contexts. Through this approach, the thesis contributes to the discussion on the possibility of using anonymous notifications and whether there is a need for regulation in this area. As a conclusion to this thesis, I will provide a perspective in a global context and establish relevance for social work.

,

Indledning

I Danmark er vores socialpolitik en sikkerhed for børns trivsel og udvikling, og har til formål at sikre børn mod misbrug og omsorgssvigt. Et af de allervigtigste redskaber til at skabe denne sikkerhed for børn, er muligheden for at benytte sig at

underretninger, hvilket gør det muligt for både privat aktører og offentlig ansatte at underrette kommunen, hvis de har kendskab eller mistanke om børn, som kunne have behov for støtte til at sikre en sund udvikling. (Serviceloven, 2024, retsinformationen.dk)

FN's Børnekonvention indeholder en række grundlæggende bestemmelser om børns rettigheder, hvor der i et uddrag blandt andet fremgår følgende:

- *"alle rettigheder gælder for alle børn uden undtagelse (...)"* (Børnekonventionen art. 2),
- *"samfundet skal sikre at hensynet til barnets bedste kommer i første række, når der træffes beslutninger (...)"* (Børnekonventionen art. 3). (Børnerådet, 2024).

Dette afspejles desuden i den nye reform om Barnets Lov, som trådte i kraft den 1. januar 2024, hvor Barnets Lov er med til at styrke børns rettigheder på en række punkter.

I Kap. 2 er der særligt lagt vægt på, barnets og den unges rettigheder, samt principper og kommunalbestyrelsens forpligtelser herfor (Barnets lov, 2024, retsinformationen). Der er således sket en udvikling om, at børn skal være selvstændige individer, og deres rettigheder skal varetages gennem FN's Børnekonvention og lovgivningen. Hidtil er der kommet større og større fokus på børns tilstedeværelse, hvorfor flere er blevet opmærksomme på barnets bedste, og der skal underrettes til kommunen, når eller hvis de har mistanke til et barn, der udsættes for omsorgssvigt eller har en bekymring herom. (Serviceloven, 2024, retsinformationen.dk)

Børn har krav på at vokse op i sunde og trygge omgivelser, som kan sikre en sund udvikling. Underretninger er et redskab som i teorien hjælper mange familier med den fornødne støtte, men desværre er der også en bagside ved disse underretninger, som kan have skadelige konsekvenser for de involverede parter. Det er disse skadelige konsekvenser, som dette speciale vil have fokus på.

Et af de mest centrale problematikker omkring underretninger er brugen af anonyme underretninger, og muligheden for misbrug og chikane. Anonyme underretninger giver mulighed for at underrette en bekymring for et barn, uden at afsløre identiteten

på anmelderen. Dette redskab kan være essentielt i visse situationer, og rummer nogle fordele, som kan være med til at skabe et nødvendigt fokus og indsats. Der er flere situationer hvor det kan være relevant at beskytte anmelderen. Med muligheden for at lave anonyme underretninger følger imidlertid muligheden for at det bliver misbrugt, og personlige konflikter kan pludselig blive brugt i underretninger med falske oplysninger. Dette kan bidrage til at myndighederne laver en unødigt indgriben, som er en tung post både økonomisk og ressourcemæssigt. Ydermere kan det påvirke den berørte familie og deres liv i høj grad. I vores senmoderne samfund eller i det digitaliserede samfund, er det nemt at lave en anonym underretning, uden yderligere at skulle tage stilling til det videre forløb eller konsekvenser heraf.

Anonymitet kan 'frigøre' afsenderen fra ansvar for indholdet af underretningen. Dette kan føre til misbrug eller spredning af falske oplysninger uden nogen konsekvenser for afsenderen, hvilket vanskeliggør muligheden for at få oplysningerne valideret eller bekræftet. I det at afsenderen er anonym, er det muligt at skrive oplysninger uden at der er konsekvenser, hvis disse ikke er sande. Ydermere kan modtagere af anonyme underretninger være tilbøjelige til at være skeptiske over for indholdet på grund af manglen på en identificerbar afsender. Dette kan mindske tilliden til underretningen og dens troværdighed.

Anonymitet kan blive udnyttet til at sende truende eller chikanerende beskeder uden at stå til ansvar for handlingerne. Dette kan skabe angst eller ubehag for modtageren og have negative konsekvenser for deres trivsel.

For den enkelte familie kan en anonym underretning betyde begyndelsen på en udfordrende periode præget af mistro, undersøgelser og indgriben fra de kommunale myndigheder. Disse udfordringer bliver beskrevet flere steder, men Børns Vilkår har i deres brevkasse besvaret et brev fra en mormor, som oplever at hendes barnebarn og datter bliver påvirket af at modtage chikanerende underretninger fra barnets far efter skilsmisse. (Børns Vilkår) Derudover er der oprettet et borgerforslag, som netop omhandler denne problematik, hvilket kan indikere, at flere enten har kendskab til

eller selv har oplevet situationer, hvor underretninger bliver anvendt med et formål om at yde chikane. (borgerforslag, 2023)

Familier, der bliver genstand for sådanne underretninger, kan opleve en dyb følelse af uretfærdighed, krænkelse og stigmatisering. Den psykologiske belastning ved at blive beskyldt for omsorgssvigt eller misbrug, selv når beskyldningerne er grundløse, kan være betydelig og påvirke familiedynamikken negativt. Børnenes trivsel kan også lide herunder, da de bliver ufrivilligt inddraget i processen.

En anden vigtig faktor er samarbejdet med kommunen, samt hvordan der fælles bliver arbejdet for barnets bedste. Dette samarbejde kan være udfordret, hvis forældrene oplever falske anklager og kan have en indvirkning på den gensidige tillid, åbenhed og respekt.

Nyere tal fra Danmarks Statistik fordelt fra år 2019 til 2022 viser, at der er kommet mere fokus på underretninger, hvoraf tallene er steget. (Danmarks statistik, 2022) Dette er med til at belyse, at befolkningen er opmærksomme på, at der skal underrettes til kommunen, og at de har mulighed for at underrette anonymt. Det interessante er, hvorfor antallet af anonyme underretninger er stigende, og om der er tale om misbrug eller chikane ved anonyme underretninger.

Dette kandidatspeciale har til formål at belyse de komplekse dynamikker omkring underretninger på børn med særligt fokus på misbrug af anonyme underretninger og deres konsekvenser for de involverede familier. Derudover vil specialet undersøge, hvordan samarbejdet mellem familierne og kommunen fungerer samt hvilke faktorer der kan fremme et konstruktivt og tillidsfuldt samarbejde. Ved at undersøge disse aspekter søger specialet at bidrage til en dybere forståelse af, hvordan systemet kan forbedres for at sikre, at underretninger effektivt beskytter børns trivsel uden at påføre unødvendig skade på uskyldige familier, i det omfang det er muligt.

Problemfelt

Jeg vil i det følgende afsnit redegøre for nogle af mine tanker og refleksioner som har ført til emnet for specialet. Valget af dette emne er udsprunget af en nysgerrighed på emnet, og samt nogle af de dilemmaer som er knyttet dertil. Jeg finder den stigende tendens blandt de anonyme underretninger

bemærkelsesværdigt, i en tid hvor der er et stort fokus på børn og unge som udsættes for omsorgssvigt. Antallet af anonyme underretninger er ligeledes stigende, og der bliver sat et større fokus på hvilke anvendelsesmuligheder som er forbundet med disse anonyme underretninger. Jeg har i min idégenerering og research af emnet fundet frem til, at der har været beskrevet udfordringer med anonyme underretninger, samt misbrug og chikane. (borgerforslag, 2023) Dette fandt jeg meget interessant, og valgte at fokusere på dette emne.

Der hersker ingen tvivl om, at der er flere udfordringer forbundet med muligheden for at anvende anonyme underretninger. Anvendelsen af underretninger er et redskab som skal være med til at opfange og skabe en opmærksomhed på børn, der oplever mistrivsel. Dette er et værdifuldt redskab for samfundet, og hjælper mange børn som måske ellers ikke ville have fået den fornødne støtte. Jeg vil forsøge at danne mig et overblik over nogle af de udfordringer det medfører, samt hvilke konsekvenser det eventuelt kunne have for den enkelte familie. Jeg vil undersøge, om de underretninger der bliver lavet, kan have en større negativ indvirkning på det enkelte barn, og hvilke konsekvenser der kan opstå deraf.

Jeg vil undersøge hvorledes anonyme underretninger med mistanke om chikane og falske oplysninger påvirker den enkelte familie. Dette gælder deres følelse af krænkelser og generelle livsfølelse. Ydermere vil jeg undersøge hvorledes samarbejdet mellem det offentlige og familierne har en betydning for hvilke resultater der bliver skabt, og om det i sidste ende vil føre til en højere trivsel hos barnet.

Jeg er derfor nået frem til følgende problemformulering:

Problemformulering

- ***Hvorledes påvirker anonyme underretninger den enkelte familie, når det handler om omsorgssvigt, samt hvilken betydning har samarbejdet mellem borgeren og systemet for borgernes følelse af krænkelser?***

Relation til socialt arbejde

I kontekst til socialt arbejde, har International Federation of Social Workers defineret socialt arbejde ved følgende:

- *“Socialt arbejde er en praksisbaseret profession og en akademisk disciplin, der fremmer social forandring og udvikling, social samhørighed, og empowerment og frigørelse af mennesker. Principper om social retfærdighed, menneskerettigheder, kollektivt ansvar og respekt for forskelligheder er centrale for socialt arbejde. Understøttet af teorier om socialt arbejde, samfundsvidenskab, humanistiske fag og oprindelige folks viden, inddrager socialt arbejde mennesker og strukturer for at adressere livsudfordringer og for at opnå øget trivsel.”* (IFSW, Dansk socialrådgiverforening, 2014)

Følgende definition blev godkendt af International Federation of Social Workers' generalforsamling og International Association of Schools of Social Work's generalforsamling i juli 2014.

Jeg har brugt denne definition som et dynamisk redskab gennem mit projekt, og haft fokus på hvordan underretninger kan bidrage til flere af de ovenstående aspekter. Ydermere har jeg fokus på, hvordan min anvendelse af teori og analytiske refleksioner har relation og aktualitet til ovenstående definition.

Anvendelsen af underretninger har til hensigt at bidrage til at afhjælpe sociale problemer. Hensigten med underretninger er at øge børn og unges generelle trivsel og derigennem forebygge og afhjælpe sociale problemer. Der er ingen regulativer for brugen af underretninger, derfor er det et meget bredt spektrum af sociale problemer som kan ses i denne kontekst. (Ankestyrelsen, 2021) Sociale problemer såsom vold, alkohol- og stofmisbrug samt psykiske udfordringer kan alle være eksempler på sociale problemer, som kan skabe mistrivsel hos børn og dermed være årsagen til underretninger. Brugen af anonyme underretninger har til hensigt at beskytte afsenderen, men stadig varetage bekymringen om en eventuel mistrivsel hos barnet.

(Ankestyrelsen, 2021) Det kan være en sårbar relation til den underrettede eller barnets familie, som bliver beskyttet ved brugen af anonyme underretninger.

Underretninger har en central rolle i socialt arbejde, i relation til børns udvikling og trivsel. Underretningerne kan hjælpe socialrådgiveren med at identificere eventuelle sociale problemer hos en udsat familie, og dermed iværksætte de rette indsatser over for den pågældende familie.(Ankestyrelsen, 2021) Underretninger giver også mulighed for at arbejde forebyggende, og kan hjælpe med at bidrage til en tidlig og opsporende indsats. Underretninger har til hensigt at beskytte børn mod omsorgssvigt, vold eller andre skadelige forhold, og dermed forebygge og nedsætte omfanget af sociale problemer hos både barnet og familien.

Derudover er det også anvendeligt at benytte sig af et tværfagligt samarbejde i sager vedrørende børn og unge. Det tværfaglige samarbejde kan bidrage til en mere nuanceret og helhedsorienteret vurdering af barnets ressourcer og udfordringer, hvilket gør det nemmere at isolere de eventuelle sociale problemer barnet måtte have.

Disse parametre er alle med til at kunne optimere barnets trivsel, som er beskrevet i definitionen af socialt arbejde ovenfor.

Underretninger

I Danmark har alle borgere en pligt til at underrette kommunen, hvis man har kendskab eller viden om et barn eller ung under 18 år, som udsættes for forhold som kan påvirke barnet eller den unges trivsel og/eller udvikling. Denne underretningspligt er beskrevet i servicelovens § 154, og er gældende for alle. Den lyder som følgende:

- *“Den, der får kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år fra forældres eller andre opdrageres side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i*

fare, har pligt til at underrette kommunen.” (Serviceloven, 2024, retsinformationen.dk)

Derudover beskriver servicelovens § 153 en skærpet underretningspligt for personer i offentlig tjeneste. Herunder blandt andet pædagoger, folkeskolelærere, ansatte på opholdssteder og i institutioner. Den skærpede underretningspligt er gældende ved mistanke om, at et barns trivsel eller udvikling er i fare. Kommunen er desuden forpligtet til at vurdere alle indkomne underretninger inden for 24 timer. Dette er for at sikre at kunne handle hurtigt på underretninger som omhandler udfordringer som kræver en akut indsats. (Ankestyrelsen, 2021)

Som et led i vurderingen kan kommunen benytte sig af en børnesamtale med barnet, og kan foregå uden forældrenes tilstedeværelse eller uden samtykke. Det skal vurderes, om hensynet til barnet vil tale for det. Hvis underretningen omhandler overgreb eller vold, skal der som udgangspunkt afholdes en børnesamtale med barnet. Disse børnesamtaler kan udelades, hvis barnets alder eller umodenhed taler imod. (Ankestyrelsen, 2021)

Hvis en fagperson har lavet en underretning, er kommunen forpligtet til at meddele underretter om, hvorledes underretning har ført til en indsats.

Hvis man er bekymret for et barn eller en ung, har man som privatperson også pligt til at sende en underretning direkte til Ankestyrelsen. Dette kan man benytte sig af, hvis man er bekymret for, om kommunen handler korrekt. Ankestyrelsen har mulighed for at træffe beslutninger om iværksættelse af støtte til barnet, hvis kommunen har undladt at handle efter barnets bedste og lovens forskrifter.

Ankestyrelsen har desuden mulighed for, at træffe afgørelse om anbringelse af et barn uden for hjemmet. (Ankestyrelsen, 2021)

Statistik om underretninger:

Danmarks Statistik har i 2022 udgivet en rapport som har til hensigt at belyse tal og fakta om underretninger i Danmark. Der bliver hvert år udgivet en statistik, som beskriver udviklingen af underretninger i Danmark. Jeg anvender statistikken fra

2022, da der på dette tidspunkt ikke var udgivet en for 2023. (Danmarks Statistik, 2022)

I Danmark har alle borgere jf. serviceloven en pligt til at underrette kommunen ved mistanke om mistrivsel hos et barn eller ung mellem 0-17. Offentlige ansatte som arbejder med børn og unge, på f.eks. skoler og i daginstitutioner har siden 2010 haft en skærpet underretningspligt, hvilket betyder at de skal reagere ved en formodning om at et barn har brug for særlig støtte.

Efter modtagelsen af underretningen, er det op til den konkrete kommune at behandle underretningen og belyse denne mistanke. (Danmarks Statistik, 2022)

Underretninger vedr. børn efter køn, alder, underrettere, administrationskommune og tid

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
I alt								
I alt								
I alt								
Hele landet	97 288	105 020	118 127	127 784	138 173	136 269	138 243	152 718

Det første, der er aktuelt at kigge på, er det samlede antal af underretninger. I ovenstående tabel. Antallet af underretninger er steget markant fra 2015-2022. (Danmarks Statistik, 2022) At tallet er så markant stigende, kunne være relevant at undersøge. Jeg har flere antagelser som jeg ønsker at undersøge. Nogle af de umiddelbare tanker kan være, at flere børn og unge faktisk oplever en mistrivsel og har et behov for støtte. En anden antagelse kunne være, at flere er blevet bevidste om pligten til at underrette, og hellere ønsker at gøre det en gang for meget, end en gang for lidt. Det kan eventuelt være en frygt for at have overset noget, som er afgørende for at flere vælger at underrette kommunen.

En stor del af alle underretninger kommer fra skoler, dagtilbud, sundhedsplejersker og andre offentlige myndigheder. På landsplan er det over halvdelen af alle underretninger, som kommer fra offentlige myndigheder. (Danmarks Statistik, 2022) Dette kan der være flere årsager til, herunder den skærpede underretningspligt for offentlige ansatte. En anden årsag til at mange underretninger kommer fra blandt andet skoler, kan begrundes med at skolelærere ofte har et godt kendskab til det

enkelte barns trivsel og udvikling. Barnet bruger mange timer i skolen, hvilket giver mulighed for at danne sig en bedre vurdering.

Størstedelen af de indkomne underretninger omhandler skolerelaterede problematikker, herunder fravær og social mistrivsel, hvilket hænger sammen med, at de fleste underretninger bliver udarbejdet af skoler og offentlige myndigheder. En anden betydelig gruppe er misbrug og vold. Mistanke om børn, der vokser op i alkohol belastede familier, og/eller udsættes for fysisk eller psykisk vold. (Danmarks Statistik, 2022)

Jeg vil komme nærmere ind på anonyme underretninger, og ifølge Danmarks Statistik er denne type af underretninger også stigende.

Antal underretninger fordelt på kategori 2019 og 2022

	Drenge		Pige	
	2019	2022	2019	2022
	Antal			
Mellemkommunal underretninger eller anden kommunal	8.547	8.414	7.298	8.252
Foreninger, frivillige organisationer eller krisecentre	1.333	1.743	1.314	1.943
Andre	10.168	8.123	8.782	8.043
Skole	16.519	17.127	12.697	14.889
Dagpleje, daginstitution, fritidshjem, klub eller SFO	4.564	4.258	3.201	2.927
Sundhedsvæsenet	9.742	11.635	11.256	16.492
Sundhedsplejerske eller tandlæge	1.698	1.624	1.547	1.600
Politi eller domstol	10.001	11.343	6.097	7.753
Familie, barn selv eller bekendtskabskreds	5.045	5.176	4.791	5.332
Anonym	4.631	5.640	4.307	5.357
Anbringelsessted	577	724	573	872

Kilde: www.statistikbanken.dk/und1

Som det ses i ovenstående tabel er antallet af anonyme underretninger steget fra 2019-2022. I 2022 var der 5357 anonyme underretninger, hvilket er over 1000 mere end år 2021 hvor der var 4307 anonyme underretninger. Dette er en markant stigning på få år. (Danmarks Statistik, 2023)

Jeg vil i løbet af denne opgave dykke ned i hvorledes forholdene omkring de anonyme underretninger er, og eventuelt hvilke årsager der ligger bag ved brugen af anonyme underretninger.

Etiske overvejelser omkring undersøgelsen

De drøftelser og tanker jeg har haft, har været med fokus på anonyme underretninger samt hvorledes dette misbruges og hvilke konsekvenser som opstår deraf. Jeg har ønsket at undersøge, hvorledes dette har ændret sig, samt virkningen af de anonyme underretninger.

Hvordan underretninger bliver anvendt, virkningen af underretninger samt debatten og etikken omkring muligheden for at bruge anonyme underretninger.

Etiske refleksioner ved anvendelsen af anonyme underretninger.

I betragtning af disse udfordringer er det vigtigt at veje fordele og ulemper ved anonyme underretninger og implementere passende foranstaltninger til at håndtere risiciene og beskytte både afsendere og modtagere. Jeg vil i løbet af dette speciale, forsøge at gøre dette, samt undersøge hvorledes disse faktorer og tendenser påvirker børn og unges trivsel, samt hvilke andre muligheder er tilgængelige for at afhjælpe nogle af de udfordringer der er forbundet med anonyme underretninger.

Der er i dette projekt tilknyttet en række etiske overvejelser, som jeg vil prøve at redegøre for og inddrage i min analyse og betragtninger. Nogle af de etiske overvejelser jeg har haft, vil jeg prøve og beskrive i det følgende.

Mistrivsel og underretninger er emner som kan være meget sårbare og håndtere. Det kræver en dedikation over for emnet, når det behandles. Et af årsagerne til, at dette emne er sårbart er, at det omhandler mennesker og forældreskab. Langt de fleste mennesker har mange følelser forbundet med det, at praktisere at være gode forældre og derfor lægger de en stor indsats i dette. Det må forventes at forældre i høj grad har et ønske om at beskytte deres børn fra omsorgssvigt samt hændelser, som kan være skadelige eller medvirke til at forringe børnenes trivsel eller livskvalitet. Dette er et af årsagerne til, at dette emne bliver meget følsomt, og det er en refleksion jeg vil have med mig i både mine interviews og behandlingen af den data jeg indsamler.

Jeg har i min analyse og refleksioner valgt at have en tillid til det, mine informanter fortæller mig, og deres fortælling og informationer bliver derfor grundlag for den analyse, diskussion og konklusion jeg når frem til. Jeg har dog ud fra en hermeneutisk tilgang min egen forståelse, som jeg ikke kan fralægge mig

fuldstændigt. Dette vil jeg forsøge at være bevidst om i min håndtering af deres oplysninger. Jeg kommer i høj grad til at antage deres oplysninger som værende sande, i min analyse, medmindre andet er beskrevet. Jeg arbejder med et førstehåndsperspektiv, og selvom jeg har en hermeneutisk tilgang, er der flere ligheder med den fænomenologiske tilgang. Begge tilgange lægger vægt på forståelsen af individuelle oplevelser og hvordan mennesker oplever deres verden. Og i et interview vil både den fænomenologiske og hermeneutiske tilgang forsøge at indfange den oplevede virkelighed fra deltagernes perspektiv. (Kvale & Brinkmann, 2015)

Jeg har derfor ikke forholdt mig til, hvorvidt deres oplysninger er sande eller ej, da dette ikke er specialets formål. Dette har jeg gjort, velvidende om at jeg ikke kan dokumentere rigtigheden og validerer barheden om deres fortælling.

Mange af de socialrådgivere som sidder og vurderer indkomne underretninger, kan være begrænset af bureaukratiske og/eller organisatoriske beslutninger. Når jeg beskriver deres handle- og råderum, er det ud fra en bevidsthed om at deres arbejde er begrænset indenfor nogle rammer. Disse rammer stemmer ikke nødvendigvis overens med, hvilke handlemuligheder eller løsninger den enkelte rådgiver vurderer som værende den mest optimale. Dette er der flere årsager til, og både forvaltningerne samt de enkelte socialrådgivere, er forpligtet til at handle efter den gældende lovgivning. Dette kan give modstridende forventninger, samt skabe etiske udfordringer for både familier og forvaltninger, i forhold til hvilke ønsker familien har, og hvad socialrådgiveren kan tilbyde. Det er kommunens ansvar at overholde lovgivningen, også selvom det eventuelt vurderes, ikke altid at være for borgerens bedste. Dette kan klart sætte den enkelte rådgiver i et krydspres og skabe nogle etiske udfordringer.

Metode

I dette afsnit vil jeg præsentere mine metodiske overvejelser, som er anvendt i specialet. Jeg vil redegøre for anvendelsen af mine metodiske tilgang og undersøgelsesdesign. Jeg vil derudover beskrive behandlingen af den indsamlede data og etiske overvejelser i forbindelse med dette.

Videnskabsteoretisk ståsted

Jeg har i mit speciale valgt at anvende et hermeneutisk ståsted som mit videnskabsteoretiske felt. Det hermeneutiske felt tager udgangspunkt i den forforståelse og fortolkning, som jeg besidder i forhold til at behandle og analysere indhentet data og empiri.

Oprindeligt stammer hermeneutikken fra den græske filosofi, og betyder at fortolke. Flere filosoffer har i løbet af det 20. århundrede udvidet og fortolket det hermeneutiske felt. (Katzenelson m.fl., 2016). Den tyske filosof Hans-Georg Gadamer beskrev, at hermeneutikken havde bevæget sig fra at forstå metodiske begreber til at opnå en anerkendelse af menneskers liv og væremåde. (Gadamer, 2004)

Den hermeneutiske tilgang beskriver, at vi ikke er blanke og neutrale i vores konfrontation med de oplysninger jeg møder. Vi er præget både personligt og af det samfund og miljø jeg lever i. Det er altså i høj grad vores erfaringer i livet, som er med til at danne vores forforståelse og fordomme. (Juul, S. R., & Pedersen, K. B., 2012)

Denne forforståelse skal dog ikke anses som værende en hindring for mine analytiske eller refleksive evner, men tværtimod som en fordel for min nysgerrighed og evne til at bygge en ny forståelse. I den hermeneutiske tilgang anses disse fordomme som et grundvilkår for at kunne nuancere og revidere den nye skabte forståelse. (Monrad, M., & Olesen, S., 2018)

Jeg vil derudover arbejde med begrebet dobbelt hermeneutik, som er en proces, hvor jeg først fortolker informanternes egen fortolkning af deres virkelighed. Det indebærer to niveauer af fortolkning. Det første niveau er, når informanterne beskriver deres handlinger, oplevelser og følelser, gør de det ud fra deres egen forståelse og mening. Derfor får jeg gennem mine interview deres fortolkning. Det andet niveau er der hvor jeg fortolker mine informanternes fortolkning. Jeg analyserer og fortolker de data, jeg har indsamlet gennem mine interviews, for at forstå, hvordan informanterne konstruerer mening i deres liv og samfundsmæssige sammenhænge. Dobbelt hermeneutik er central i kvalitativ forskning, hvor forskeren

søger at få dybdegående indsigt i informanternes perspektiver. Fordelene ved at anvende dobbelt hermeneutik er, at det giver en større mulighed for at forstå komplekse sociale fænomener på et dybere niveau, samtidig med at tage højde for informanternes egen forståelse. (Gilje og Grimen, 2022)

Derfor er den hermeneutiske tilgang en metode til at tilgå og behandle ny viden på, og en humanistisk tilgang til hvordan jeg er påvirket af mine fordomme i forståelse og fortolkning af ny viden.

Der er flere årsager til valget af den hermeneutiske tilgang. Først og fremmest, vil jeg i mit projekt ikke kunne undgå, at have en forforståelse i tilgangen til dette projekt. Jeg undersøger i projektet et emne som er præget af mange værdier og holdninger, og jeg ville derfor ikke kunne tilgå dette uden at min forforståelse og erfaringer var en del af det. I forhold til min egen forforståelse, vil jeg være opmærksom på min egen erfaring. Jeg har en baggrund som socialrådgiver, og har arbejdet i en kommunal familieafdeling, og har derigennem et praktisk kendskab til arbejdet. Jeg har mødt mange forældre, og jeg har også oplevet nogle af de udfordringer, der kan opstå i den forbindelse. Jeg har flere gange oplevet at have haft andre holdninger, end forældrene har haft. Og flere gange har dette udfordret samarbejdet. I sager hvor der er tale om børn der bliver udsat for omsorgssvigt, har jeg i flertallet af gangene oplevet at forældrene har haft en anden opfattelse. Jeg tænker det kan være svært at erklære sig enige i, at man udsætter sit barn for omsorgssvigt, men med denne erfaring er jeg påvirket, og jeg tænker det kan være meget svært for forældre selv at vurdere, om en underretning omhandler chikane eller ej. Dette har jeg desuden selv erfaret, i mit virke som socialrådgiver og min erfaring fra børne- og ungeområdet.

Hermeneutikken vil give mig mulighed for at fordybe mig i fortolkning af menneskers erfaring og den kompleksitet som er forbundet med dette emne. (Gadamer, 2004)

Denne forforståelse har også været en vigtig grund til at vælge dette emne, da jeg har fundet det spændende og haft en interesse deri.

Eftersom jeg har valgt den hermeneutiske tilgang, vil jeg også reflektere over min egen forforståelse, og være bevidst omkring hvordan den påvirker mig igennem dette speciale.

Til trods for de mange fordele hermeneutikken bringer, er der også nogle ulemper ved anvendelsen, som jeg vil forsøge at være opmærksom på. Noget af det jeg vil være opmærksom på, er først og fremmest at mine refleksioner og tanker kommer til at udgøre en betydningsfuld del af dette speciale. Det er mine fortolkninger og konklusioner, som er påvirket af min egen forforståelse og tanker omkring dette emne. Det ville også betyde, at den samme data kunne have bidraget til en anden konklusion, hvis det var udarbejdet af en anden, med en anden forforståelse end min.

Ud af ovenstående tanker, vil jeg også være opmærksom på, at mit projekt ikke bliver for subjektivt, og mine egne tanker kommer til at være for styrende i opgaven.

Til trods for disse udfordringer, vurderede jeg at hermeneutikken ville være den bedst egnede videnskabsteoretiske metode at arbejde ud fra, med lige netop det jeg ønsker at inddrage. Jeg vurderede at hermeneutikken ville være yderst værdifuld for forståelsen af komplekse menneskelige fortællinger og erfaringer, hvilket er noget af det jeg vil fokusere på gennemgående i specialet.

Afgrænsning

I forhold til mit problemfelt samt problemformulering vil det give mening med en redegørelse af, hvilke valg jeg har truffet, i forhold til afgrænsninger for specialet.

Jeg vil starte med at beskrive nogle af de afgrænsninger der er gjort for målgruppen af mine informanter. Jeg har i min rekruttering af informanter valgt kvinder, som har oplevet underretninger på deres børn. Årsagen til at jeg har valgt kvinder, har været fordi de rent tilfældigt har været mere rammende inden for mine øvrige kriterier. Dette betyder også, at jeg ikke har et perspektiv med fra en far, men jeg vil i løbet af specialet omtale det som forældre. Hvorvidt det har en betydning om jeg havde interviewet en far i stedet for, ved jeg ikke. Det kunne have været interessant at undersøge, om der er en forskel på, hvordan mor og far vil opleve et forløb med disse underretninger, samt hvorledes de hver især vil blive påvirket.

Derudover har jeg fokuseret på kvinder som har modtaget flere anonyme underretninger, og hvor de selv mistænker, at det handler om chikane. Jeg har således ikke haft et særligt fokus på underretninger med en kendt afsender eller betydning af disse. Jeg har derfor heller ikke haft et fokus på, hvorledes disse ikke-anonymiserede underretninger påvirker familierne, og i hvor høj grad de også anvendes som chikane eller indeholder falske oplysninger.

I udvælgelsen af mine øvrige informanter, har der ligeledes været et fokus på de anonyme underretninger, og hvilke konsekvenser disse kan medføre. Der har været et af mine kriterier i udvælgelsen af informanter. Jeg har bevidst søgt efter socialrådgivere som arbejder med underretninger og har kendskab til denne problemstilling. Jeg søgte yderligere en informant, som havde kendskab til dette emne fra en anden vinkel end socialrådgiverens eller forældrenes. Jeg fandt det bedste match med en skolelærer, men andre professioner som pædagog kunne have været lige så givende. Det, der var afgørende for mig, var kendskabet til de udfordringer som er forbundet med anonyme underretninger, samt hvordan vedkommende oplevede konsekvenserne for de enkelte familier.

Jeg har i mit speciale været nødt til, at afgrænse mit emne. Jeg havde flere refleksioner og betragtninger, som jeg gerne ville have haft inddraget, men dette har ikke været muligt. Det kunne have været spændende at undersøge de bagvedliggende årsager til, hvorfor disse underretninger sendes. Det kan virke paradoksalt, at sende en underretning blot for at udøve chikane, velvidende at det vil kunne påvirke det berørte barn negativt. Jeg vil også antage at det kan være svært at finde en afsender, som ville være villig til at stille op til et interview. Og uden denne mulighed kan det være svært at belyse, hvilke årsager der er afgørende for at sende en anonym underretning udelukkende med henblik på at yde chikane.

Jeg har derfor lavet flere bevidste valg omkring hvordan jeg kunne afgrænse mit emne. Det er blandt andet afgrænset til ikke at omhandle underretninger generelt, men med fokus på de anonyme underretninger. Ydermere har mit teorivalg været afgrænset til nogle få centrale teorier, som jeg har kunnet anvende i høj grad i min analyse. Der har været andre teorier som også ville have kunnet bidrage til opgaven samt givet andre perspektiver. Nogle af de teorier som kunne have bidraget, kunne være Jürgen Habermas teori omkring livsverden og systemverden, og hvorledes

systemverdenens kolonisering af livsverdenen har betydning for både de berørte familier og systemet. En anden teori som kunne have bidraget til opgaven, kunne være hvorledes New Public Management har en betydning for håndteringen af underretninger samt hvilke resultater dette har medført. Dette ville kunne bidrage med et fokus på det organisatoriske og skabe et perspektiv på de systemteoretiske mekanismer. Ydermere ville det være relevant at lave en dybere undersøgelse af det magtforhold, som er til stede i relationen mellem borger og socialrådgiver. Med fordel vil Michel Foucault kunne inddrages i sådan en undersøgelse, og hans teorier omkring magt.

Kvalitativ tilgang

Jeg har i mit projekt valgt at fokusere på en kvalitativ tilgang, som den primære kilde til mit empiriske materiale. En kvalitativ tilgang er en metode som har fokus på at indsamle og analysere kvalitative aspekter af et fænomen eller et emne. Den kvalitative tilgang fokuserer på at indsamle en mindre mængde data, end den kvantitative metode. (Brinkmann & Tanggaard, 2010) Jeg har valgt at benytte mig af interviews, som mit kvalitative redskab i dette projekt. En af årsagerne til at jeg har valgt at anvende en kvalitativ tilgang, er fordi jeg har brug for at indsamle oplevelser og erfaringer fra mine informanter, og ikke data i form af tal og statistikker.

Det har jeg valgt fordi det ville give en mere dybdegående forståelse af den indsamlede data, til brug i min analyse. En af de klare fordele ved denne metode er, at jeg har kunne fordybe mig i mine informanternes fortællinger og erfaringer, samt muligheden for at få uddybende forklaringer eller beretninger. Dette har jeg vurderet var vigtigt for at kunne udarbejde dette projekt, da det giver andre muligheder og udfoldelse end en kvantitativ tilgang ville have gjort.

I dette afsnit vil jeg redegøre for mit valg af den kvalitative forskningsmetode, samt forklare hvorfor denne metode er egnet til min problemformulering og speciale.

Jeg har valgt at anvende både et førstehåndsinterview og et andenhåndsinterview til at indsamle data, til brug i analysen. Et førstehåndsinterview er en direkte dataindsamlingsmetode, hvor jeg har gennemfører interviews med mine informanter for at få deres personlige perspektiver, oplevelser og holdninger. Dette giver

mulighed for, at samle specifikke og konkrete oplysninger og en kontrol med mulighed for at styre og tilpasse interviewene undervejs samt stille opfølgende spørgsmål og afklare uklarheder.

Jeg har også anvendt andenhåndsinterview, hvor jeg har anvendt i forvejen indsamlet data og interview, fra blandt andet artikler. Det er mindre tidskrævende at anvende disse interviews, men giver hellere ikke samme mulighed for at kunne indsamle de nødvendige informationer. Et andenhåndsinterview kan være meningsfuldt at anvende i forbindelse med at skabe et perspektiv på mennesker som har kendskab og erfaring med at arbejde med dette, og personer som er direkte berørt af anonyme underretninger. (Kvale & Brinkmann, 2015)

Dette kan være relevant at bruge en kombination af begge typer interviews for at opnå en mere omfattende forståelse af emnet.

I mit projekt har jeg valgt at gå med den kvalitative tilgang, for at fremhæve kvaliteterne ved et fænomen frem for kvantiteterne (Brinkmann & Tanggaard, 2010). Med den kvalitative metode er man optaget af, hvordan noget siges, opleves, gøres og udvikles (Ingemann, J. H. Kjeldsen, L., Nørup, I., & Rasmussen, S. 2018). Jeg har en nysgerrighed på, hvorledes anonyme underretninger påvirker børn, unge og deres familier, hvor det er forbundet med følelser og tanker. I relation til min valgte videnskabsteoretiske tilgang, i den kvalitative metode, vil det altid være et produkt af samspillet mellem forskere og informanterne. Derfor er jeg bevidst om mine egne teorier og forståelser til mit emne (Brinkmann & Tanggaard, 2010)

Denne tilgang forbindes typisk med empirisk materiale, hvor man har en induktiv metode, hvor det spænder over fortolkning, og en mindre grad af generaliserbarhed. Ved at vælge denne tilgang har jeg ligeledes mulighed for at opnå viden om min målgruppe til projekter, som oftest kan være svære at kvantificere og måle med tal. (Brinkmann & Tanggaard, 2010) Målet er at opnå en dybere forståelse for eller ny viden om mine informanter, hvor jeg har undersøgt, hvad de mener og tænker, og hvorfor de handler, som de evt. gør.

Den kvalitative metode er gennem tiden blevet kritiseret for ikke at være objektiv eller generaliserbar på samme måde, som den kvantitative metode. (Brinkmann & Tanggaard, 2010). Den kvalitative metode har til formål at sige noget om kvaliteterne ved individers oplevelse af en given situation eller fænomen, hvilket man skal være

opmærksom på, når man taler om generaliserbarhed. Teorier og metoder vil altid bestå af generaliseringer, da disse er skabt ud fra almene udsagn, samt et givet genstandsområde. Derfor kan det argumenteres for at alt forskning egentlig vil kunne generaliseres til et vist omfang (Roald & Køppe, 2008).

Reliabilitet henviser til, at man i den kvalitative metode skal være opmærksom på, at forskeren forholder sig reflekteret, således at modtager tydeligt kan få indsigt i alle processerne, lige fra designvalg, analyse og til resultaterne. Derved muliggør det, at de fundne resultater kan gentages på et senere tidspunkt af andre forskere, ved at udføre undersøgelsen på samme måde. Dette er med til at styrke troværdigheden og reliabiliteten for undersøgelsen (Kvale & Brinkmann, 2015). Validiteten henviser til, hvorvidt man forholder sig kritisk i forskerrollen i ens undersøgelse, hvorfor det særligt er de fortolkninger, som man laver. Det er derfor væsentligt, at man forholder sig kritisk gennem hele undersøgelsen og projektet, således at den viden der produceres, giver et retvisende billede af det der undersøges, og som man gerne vil formidle ny viden om (Brinkmann & Tanggaard, 2010). Forskeren skal være særlig opmærksom på, at man ikke inddrager egen viden om det undersøgte, da det kan svække gyldigheden (Brinkmann & Tanggaard, 2010) .

Præsentation af informanter:

Min udvælgelse af informanter har været en proces hvor jeg har haft forskellige overvejelser omkring, hvad der vil være mest givende for mit projekt. Jeg har startet processen med at definere, hvad jeg gerne vil undersøge, dette anså jeg som et nødvendigt skridt for at kunne udvælge mine informanter. Jeg har ud fra min problemformulering og inddeling af analyser vurderet, at det ville være det mest givende, men forældre som har erfaring med modtagelse af anonyme underretninger, og som har oplevet et kompliceret samarbejde med systemet. Jeg kom i kontakt med 2 forældre, som begge havde modtaget underretninger på deres børn, og som begge fortalte mig at disse underretninger indeholdt falske oplysninger. Dette fandt jeg relevant for specialet, og udvalgte dem som de første 2 informanter, som jeg interviewede. Af praktiske hensyn, er begge interviews foretaget online.

Jeg har haft flere refleksioner omkring formatet med at afholde disse interview online. En af ulemperne har klart været, at jeg ikke har haft mulighed for at observere den nonverbale kommunikation på samme måde som et fysisk interview. Kropssprog, mimik samt stemningen vil i højere grad være gået tabt, når det foregår online.

Det kan ydermere være en udfordring at afkode blandt andet humor og ironi ved et online interview.

Omvendt kan en af fordelene ved et online interview være, at det er mere distanceret. Dette kan være med til at skabe en tryghed for informanterne, da det er et meget følsomt emne. Ydermere kan det have været nemmere for mine informanter at fortælle deres erfaringer med anonyme underretninger, når vi ikke har siddet fysisk over for hinanden. Den anonymitet, vi har haft over for hinanden, kan være med til at skabe et rum, hvor de har kunne fortælle deres historie.

Jeg havde yderligere brug for at få vinkler fra professionelle som har erfaring og kendskab til arbejdet, med anonyme underretninger. Derfor iværksatte jeg en undersøgelse af, hvem der kunne være relevant at interviewe. Jeg kom i kontakt med en folkeskolelærer, som arbejder på en specialskole og derigennem har kendskab til anonyme underretninger og hvordan de kan misbruges. Jeg fik kontakt til hende, da hun er medstiller på et borger forslag, omhandlende misbrug af anonyme underretninger. (borgerforslag, 2023) Eftersom hun er medstiller til dette borgerforslag, var hendes holdning til emnet kendt af mig, forud for interviewet.

Slutteligt har jeg interviewet to socialrådgivere som arbejder i hver sin kommune, og som begge har erfaring med disse anonyme underretninger. Den første socialrådgiver kunne bidrage til, hvorledes underretninger håndteres af systemet, samt hendes egne refleksioner og overvejelser omkring de dilemmaer og udfordringer som er knyttet til dette emne.

Den sidste socialrådgiver jeg har interviewet er ligeledes ansat i børne- og unge forvaltning, og har erfaring med arbejdet med underretninger. Ydermere har hun et stort fokus på, hvordan vi kan arbejde og optimere samarbejdet med borgerne, og hvordan kommunikation kan påvirke relationen til borgerne.

Jeg havde ikke muligheden for at afholde fysiske interviews med forældrene, og derfor har dette været en præmis for specialet.

Alle informanter har givet samtykke til, at jeg må optage samtalen og transskribere den efterfølgende. Jeg gjorde opmærksom på, at lydfilen vil blive slettet efter brug, og ikke vil blive anvendt til andet end at udarbejde en transskription. Ingen af informanterne havde kendskab til de konkrete spørgsmål inden interviewet. Jeg informerede alle mine informanter om, hvad jeg skulle bruge deres fortællinger til, og hvad formålet med interviewet er. Jeg har lovet alle informanterne anonymitet i specialet, for at øge deres tillid og fortrolighed.

Nedenfor er en oversigt over mine informanter og deres anonymiserede navne:

Informant	Anonymiseret navn	Stilling
Informant 1	Anja	Forældre
Informant 2	Bente	Forældre
Informant 3	Clara	Folkeskolelærer
Informant 4	Dorte	Socialrådgiver i en børne- og ungeforvaltning
Informant 5	Emilie	Socialrådgiver i en børne- og ungeforvaltning

Præsentation af borgerforslag:

I mit speciale vil jeg anvende et borgerforslag, som beskriver nogle af udfordringerne med dette emne. Borgerforslaget er stillet d. 4. december 2023, og hedder:

“Mulighed for at bryde anonymitet, ved mistanke om misbrug af midler, i forbindelse med anonyme underretninger i børnesager” (borgerforslag, 2023)

Min interesse til dette emne udsprang i starten af processen blandt andet af dette borgerforslag. Det kommer med nogle konkrete udfordringer på området, og beskriver nogle konkrete løsningsforslag. Dette borgerforslag beskriver hvordan chikane af anonyme underretninger bidrager til et øget pres for kommunerne. Der er både en økonomisk og menneskelig belastning, og kommunerne har i forvejen

minimalt med ressourcer til deres nuværende sager. Det beskrives at det i sidste ende vil være børn der har brug for hjælp og støtte, som betaler prisen for de manglende ressourcer. Det bliver beskrevet at der mangler en sammenhæng mellem det digitaliserede samfund og den nuværende lovgivning. Det er nemmere at være anonym på nettet og dermed også sende anonyme underretninger. (borgerforslag, 2023) Ifølge borgerforslaget, mangler der konkrete konsekvenser på dette området og det bliver foreslået at straffen for at udøve denne chikane skal være en fængselsstraf.

Muligheden for at sende anonyme underretninger skal ikke afskaffes, men det skal blot muliggøres at bryde anonymiteten, hvis det vurderes at være med henblik på chikane. Hovedstilleren af forslaget beskriver, at hun selv har personlig erfaring med at opleve underretninger med beskyldninger omkring blandt andet vold og overgreb mod sine børn. Selv efter sagerne er blevet lukket fra kommunens side, har det efterladt spor for hele familien. (borgerforslag, 2023)

Jeg vil i min analyse anvende dette borgerforslag, ligesom jeg har snakket med mine informanter omkring deres holdninger og synspunkter, til dette konkrete borgerforslag. Jeg har været i kontakt med stilleren af dette forslag, men det har ikke praktisk været muligt at afholde et interview med vedkommende.

Interview

Jeg har valgt at anvende et semistruktureret forskningsinterview til brug for indhentning af data fra mine informanter. For at kunne indhente disse informationer, har jeg udarbejdet en interviewguide opdelt i nogle konkrete emner. Dette har jeg gjort for at sikre mig, at jeg får svar på de spørgsmål jeg har brug for. Jeg har operationaliseret begreberne samt organiseret dem efter tematiske kategorier, som vil udgøre strukturen for interviewguiden. Disse kategorier fungerer som overordnede emner, der dækker de forskellige aspekter af dette emne. Emnerne er udarbejdet ud fra teori samt hvad jeg vurderede ville være relevant, for at kunne besvare min problemformulering.

Det semistrukturerede interview giver mulighed for at kunne stille både uddybende og opklarende spørgsmål, i forbindelse med informanternes svar. I den relation der

skabes under interviewet opstår der ny viden. (Kvale & Brinkmann, 2015) Dette kan understøtte mit interview med informanterne, samt være med til at sikre en bredere forståelse for både interviewer og informanter. Jeg har i mine interview med informanterne fokuseret på at have en anerkendende og nysgerrig tilgang til deres fortællinger. Jeg har informeret mine informanter om, at de kunne give udtryk for, hvis der er spørgsmål, som de ikke ønsker at svare på eller fortælle om. Dette rummer den semistrukturerede interviewform mulighed for. Dette kan være med til at skabe tryghed og tillid i samtalen. Denne åbenhed er ligeledes med til at sikre, at de ikke fortæller nogle informationer, som de ikke har det godt med, eller føler sig tvunget til at fortælle nogle oplysninger.

Denne tilgang har været meget givende for mine interviews, da jeg kun havde et minimalt kendskab til mine informanter, inden jeg afholdte interviews. Det gav mulighed og rum for, at de kunne fortælle deres oplevelser med anonyme underretninger, og jeg kunne indsamle de informationer, som jeg havde behov for for at udarbejde dette speciale.

Ydermere har den semistrukturerede interviewform giver mig muligheden for at følge en hermeneutisk tilgang, da jeg har kunne afvige fra min interviewguide med umiddelbare opstået spørgsmål eller indskydelser undervejs. Disse indskydelser har afsæt i min forståelse for både den enkelte informant samt det konkrete emne.

Antagelser i forbindelse med interview:

Jeg har i mine interviews forsøgt at have en åbenhed over for mine informanternes fortællinger og erfaringer. Specialet har ikke til hensigt at validere, om deres oplysninger er korrekte, eller afgøre om der er tale om reelt chikane. Jeg har kun deres fortællinger, da det er dem som er vigtige. Jeg har ikke fået dokumenteret deres udsagn eller forløb, hvilket er en vigtig pointe for dette speciale. Derfor, kan jeg hellere ikke fastslå om underretninger reelt er chikane, eller ej, men det er mine informanternes opfattelse, at de er sendt med henblik på chikane. Derfor er dette min antagelse og udgangspunkt i specialet.

Transskribering

Jeg har efter afholdt interview valgt at transskribere samtalen for at gøre det lettere og mere overskueligt at anvende det i min analyse og i den resterende del af specialet. Det kan være udfordrende at oversætte et interview fra et talt sprog til et skriftsprog uden at noget går tabt. (Kvale & Brinkmann, 2015)

Nogle af de væsentligste fordele ved at transskribere mine interviews ned er først og fremmest for at skabe en overskuelighed, idet jeg har anvendt den i min analyse. Det har givet mig en mulighed for at analysere interviewene mere detaljeret og at ingen vigtige elementer går tabt. Det gør det ydermere også nemmere at anvende direkte citater til arbejdet i analysen. (Kvale & Brinkmann, 2015) Transskriptionen af mine interviews har derfor været et vigtigt redskab for hele specialet, det har givet mulighed for at fordybe mig i mine informanternes fortællinger samt bidraget til en nøjagtighed som er et vigtigt element i den kvalitative forskning.

I mine transskriptioner ville samtalen blot figurere som henholdsvis "informant" og "interviewer".

Jeg har lyttet til lydfileerne flere gange, og transskriberet næsten ordret, efter mine informanter. Jeg har valgt at inddrage ord som "øh", "hm", og så videre, for at give den mest autentiske oplevelse af mine interview. Dette vil give en fornemmelse af, hvorledes mine informanternes reaktion og overvejelser har været.

Jeg har rettet enkelte detaljer, som for eksempel endelser og andet som ville påvirke læsevejledningen af mine transskriptioner.

Teori

Jeg vil nu præsentere det teoretiske grundlag for specialet, og samt de centrale argumenter for mit teorivalg. Jeg har udvalgt 4 centrale teoretikere som jeg vurderer alle har en nødvendighed for at kunne besvare min problemformulering. De teoretikere jeg har valgt er Axel Honneth, Pierre Bourdieu, Urie Bronfenbrenner og John Bowlby. Jeg vil fokusere på hvordan deres teorier supplerer hinanden og bidrager til en omfattende forståelse af sociale relationer og menneskelig udvikling

hos modtagere af anonyme underretninger. Dette vil være et vigtigt element for at kunne lave en fyldestgørende besvarelse af min problemformulering. Jeg har brug for at danne mig en nuanceret forståelse for hvilke faktorer der kan påvirke individets livsførelse.

Axel Honneth: Anerkendelse og krænkelse

Den tyske filosof og sociolog Axel Honneth, der er kendt for sit arbejde inden for samfundsteori, kritisk teori og filosofi, har beskrevet en teori omkring anerkendelse og krænkelse. Han er mest kendt for sin teori om anerkendelse, og beskriver individet som et væsen, der har brug for at opnå anerkendelse. Axel Honneth er inspireret af Jurgen Habermas samt hans teori om livsverden og systemverden. Ydermere har han i hans teorier ladet sig inspirere af både Marx og Freud, hvilket også giver et samfundskritisk udgangspunkt for hans teori. I det store hele er Axel Honneths arbejde dybt præget af et ønske om at forstå og forbedre de sociale relationer og strukturer, der former vores liv, gennem en teori om anerkendelse og krænkelse. (Honneth, A., 2003)

Honneths anerkendelsesteori handler om, at menneskers identitet og værdighed hænger ubetinget sammen med den måde, mennesket bliver anerkendt af samfundet og hinanden. I følge Honneth har anerkendelse desuden en stor betydning for vores forståelse for sociale relationer. For at forstå anerkendelse og betydningen af det, har Honneth inddelt anerkendelse i tre sfære:

Den private sfære: Denne sfære beskriver anerkendelse i de nære relationer, såsom familie, venskaber og partnerskaber. Det er også her, at forholdet mellem forældre og barn figurerer. Anerkendelsen i denne sfære indebærer værdsættelse og respekt på et personligt og nært plan. Herunder er omsorg og kærlighed i relationen mellem forældre og børn afgørende for det enkelte individs udvikling, selvforståelse samt værdighed. (Honneth, A., 2003)

Den retlige sfære: Denne sfære fokuserer på den juridiske anerkendelse, et individ har brug for, for at udvikle frihed og autonomi. Anerkendelse i den retslige sfære handler om at alle mennesker bliver behandlet lige, og har samme juridiske

rettigheder og pligter. Anerkendelse i denne sfære kan skabes gennem politiske beslutninger og samfundets håndtering af lovgivningen. (Honneth, A., 2003)

Den solidariske sfære: I denne sfære beskriver Honneth den anerkendelse, individet opnår i kulturelle samt sociale sammenhænge. Det at blive anerkendt i sociale relationer eller på en arbejdsplads. Mennesket forsøger at opnå anerkendelse for det sociale bidrag til fællesskabet. Anerkendelsen, som opnås i et fællesskab, kan både ske på arbejdspladsen og i frivillige sammenhænge, er vigtigt for menneskets udvikling og påvirker i høj grad vores selvværd, social integration samt identitet. (Honneth, A., 2003)

Ifølge Honneth er disse tre sfære afgørende for individets selvforståelse og dannelse, trivsel og værdighed. Hvis der sker en manglende anerkendelse i en af disse sfære, kan det opleves som social ulighed, marginalisering og diskrimination. Dette kan ifølge Honneth føre til en følelse af social uretfærdighed og krænkelse.

Ifølge Honneth er krænkelse en afgørende faktor for individets udvikling og identitetsdannelse. Hvis mennesker oplever at blive krænket, kan det have store konsekvenser for deres livskvalitet. Honneth beskriver, at krænkelsen kan opstå, hvis der mangler anerkendelse i en af de ovenstående sfære. Denne krænkelse kan ske på forskellige niveauer, og i forskellige sfære. Honneth beskriver at manglende anerkendelse i den private sfære i høj grad handler om værdighed. At et individ grundlæggende mangler anerkendelse og oplever en krænkelse af værdigheden som individ. Denne krænkelse kan opstå i forbindelse med ydmygende behandling, stigmatisering eller diskrimination fra nære pårørende og/eller familiære relationer. (Laumann Jørgensen, S., 2018)

I den retslige sfære beskriver Honneth, hvordan individets autonomi bliver påvirket, når krænkelsen opstår. Dette kan ske hvis en person ikke bliver ligestillet eller får del i samfundets rettigheder. Denne autonomi kan blive undertrykt af samfundet eller offentlige institutioner og/eller autoritære instanser. I den solidariske sfære kan krænkelse opstå, hvis ikke individet oplever respekt og værdighed som lige medlem af samfundet. Dette kan føre til en krænkelse, hvis ikke deres sociale status eller identitet bliver anerkendt. Dette kan være gældende i flere forskellige relationer, herunder på arbejdsmarkedet eller i et fællesskab. (Laumann Jørgensen, S., 2018)

Honneth påpeger at disse former for krænkelse er forbundet med hinanden, og ikke kan isoleres fuldstændigt. De er påvirkelige af hinanden. Ydermere påpeger Honneth, at det kan have store personlige konsekvenser, hvis et menneske bliver krænkelse, og det kan påvirke evnen til at deltage aktivt i samfundet eller engagere sig fuldt i de fornødne sociale relationer. Derfor vil det at bekæmpe krænkelse være med til at fremme den generelle trivsel for det enkelte individ, og dermed bidrage til en øget livskvalitet. (Honneth, A., 2003) Dette ville være aktuelt for min problemformulering, da jeg ønsker at undersøge, hvilken påvirkning krænkelse har for de borgere der modtager anonyme underretninger.

Urie Bronfenbrenner: Den Udviklingsøkologiske model

Urie Bronfenbrenners teori handler om, at man skal se og forstå mennesket og dets adfærd som en del af hans økologiske system. De påvirkninger, mennesket udsættes for i samspil med andre og miljøer, er med til at påvirke menneskets udvikling og reaktioner. Når mennesket udvikler sig, sker det gennem den sociale kontekst, hvert individ er en del af. Bronfenbrenner mener, at mennesket er i en konstant udvikling, hvorfor der er tale om en dynamisk model. Derfor skitserer modellen en måde at se menneskets udvikling på. Han ser mennesket som et system for sig selv, men også som en del af mange sociale systemer, som har en påvirkning og indflydelse på vores menneskelige udvikling. (Bronfenbrenner, U., 1981)

Bronfenbrenner mener dertil, at barnets natur afhænger af den kontekst, det vokser op i. Ligeledes anså han, at miljøet bestod af fire sammenfaldende relaterede systemer, hvorfor han tilføjede et femte system senere hen. Barnet vil ændre sig, hvis miljøet ændrer sig. Eksempelvis hvis barnet flytter til en anden kultur, vil dens identitet ændre sig. (Bronfenbrenner, U., 1981)

Nedenfor er Bronfenbrenners fem økologiske systemer skitseret:

Mikrosystem: Dette system består af de mennesker og grupper, der er i direkte kontakt med barnet. Det kan for eksempel være familie, skole og andre vigtige relationer. Derfor er forholdet mellem dette system og barnets udvikling tydelig. Forældrene har en afgørende rolle for, hvem barnet ender med at blive senere hen i livet. Barnet er ligeledes i stand til at ændre på familiens overbevisninger, men også i skolen og på de andre tætte relationer, som barnet befinder sig i og med. (Bronfenbrenner, U., 1981)

Mesosystem: Det andet system handler om forholdet mellem grupperne i det første system. Det kan være forholdet mellem skole og hjemmet, som kan have en direkte indflydelse på barnet. (Bronfenbrenner, U., 1981)

Eksosystem: Det tredje system har også virkning på barnets liv, men det er dog elementer der ikke har et direkte forhold til barnet. Dette kan være forældrenes arbejdsplads samt fritidsinteresser. Deres arbejde har den indflydelse, at arbejdet kan bidrage til forældrenes synspunkter, hvor meget tid og fritid de har, og hvorfor det kan påvirke barnets udvikling. (Bronfenbrenner, U., 1981)

Makrosystem: I dette system er det de kulturelle elementer, der påvirker barnet og dem omkring barnet. I makrosystemet fremtræder kulturelle værdier eller en religion. Hermed påvirker systemet udviklingen, fordi de påvirker hvordan andre systemer kan udtrykke dem selv, hvilket igen er med indirekte indflydelse, fordi det kan ændre de grupper, der er med til at påvirke barnet direkte. (Bronfenbrenner, U., 1981)

Kronosystem: Det sidste system blev først tilføjet senere hen i Bronfenbrenners teori. Det omhandler det stadie i livet, som barnet eller personen befinder sig i, i henhold til de situationer, som de gennemgår. Det kan komme til udtryk, at begivenheder i deres liv kan have forskellige indflydelse, da det påvirker andres hos en ung eller et barn, frem for hos en ældre person. Kronosystemet referere til tidsdimensionen i udviklingen, og kan være begivenheder såsom skilsmisse eller flytning. (Bronfenbrenner, U., 1981)

Pierre Bourdieu: Habitus og kapitalformer

Pierre Bourdieu var en fransk antropolog og sociolog, og er kendt for hans teorier omkring habitus og kapitalfordeling. Hans begreb omkring habitus indebærer de erfaringer som mennesker har med sig i livet, og som forme hvordan vi navigere i forskellige kontekster og situationer. Vores habitus dannes, ifølge Bourdieu, af vores opvækst og det sociale miljø, vi er vokset op i. Vores habitus er derudover en del af os, og den forforståelse vi har med os og som påvirker vores livsførelse. (Bourdieu, P., 2006)

Pierre Bourdieu beskriver fire hovedformer for kapitaler, som dækker over de ressourcer og egenskaber, vi er i besiddelse af og som vi drager nytte af i vores sociale liv. Kapital kan derfor tilsiges, at der er en form for værdi, som påvirker vores evner til at opnå social status og magt. (Bourdieu, P., 2006)

Den økonomiske kapital indebærer alle former for penge, såsom ens indkomst, formue og materielle goder. Hertil kan det siges, at denne kapital er en social relation, der giver magt. (Bourdieu, P., 2006)

Den kulturelle kapital er uddannelse, mængden af viden, dannelse mv. De mennesker som besidder høj kapital omtales i dagligdagen som værende ”de intellektuelle”. Dette er Bourdieus mest centrale begreb, da ulighed er baseret på kulturelle koder, der går gennem den sociale arv i vores opvækst, som bl.a. forstærkes gennem skoler og uddannelse. Endvidere kan den kulturelle kapital omtales som symbolsk vold, da magtrelationer baseret på kulturel kapital kan føres til usynlig dominans, hvor det er de dominerende grupper i samfundet underlægger sig overklassens idealer. (Bourdieu, P., 2006)

Den sociale kapital er ressourcer, som individet har opnået gennem gode forbindelser, tilhørsforhold og sociale netværk. Denne kapital er derfor større, des mere magtfulde de personer er, som man befinder sig med. Dermed kan den sociale kapital ses som et aktivt, da man investerer sin tid hos individer, der er med til at kunne opnå sine mål, fx karrieremæssigt. (Bourdieu, P., 2006)

Den symbolske kapital er den respekt, anerkendelse og prestige man opnår, gennem synliggørelse af værdien af det man ejer, præsterer, og måden hvorpå mennesket træder frem i form af livsstil, talesprog, udseende osv. Dermed er denne kapital knyttet til de andre kapitalformer. (Bourdieu, P., 2006)

Bourdieu's tanker om både habitus og fordeling af kapitaler, bruges i dag bredt til forskning og undersøgelse af magtstrukturer, sociologiske fænomener og kulturelle praksisser i samfundet.

John Bowlby: Tilknytningsteori

John Bowlby var en britisk psykolog, som er kendt for sit arbejde inden for tilknytningsteori. Han udviklede i midten af det 20. århundrede flere teorier om tilknytningen mellem børn og deres omsorgspersoner. I hans arbejde med tilknytningsteori var han i høj grad inspireret af både Charles Darwin og Sigmund Freud. Bowlby har haft en stor indflydelse på hvordan jeg anser tilknytning og betydningen af dette i dag, samt forståelsen af den tidlige tilknytning af forældre og barn samt betydningen af det. (Broberg, A., 2008)

I hans udvikling af tilknytningsteorien undersøgte han de tidlige bånd, der dannes mellem børn og deres primære omsorgspersoner, typisk deres forældre. Et centralt element i Bowlbys teori er, at han mener, at tilknytningen mellem forældre og barn er en medfødt og biologisk adfærd, som udvikler sig. Han beskriver at dette kan ses ved et spædbarn, som græder og søger efter kontakt og trøst, for at opretholde en tilknytning til deres forældre. En anden tanke Bowlby havde var, at børns forældre fungerede som en 'sikker base'. Med dette mener Bowlby at børn har en sikker og tryk tilknytning hos deres forældre, og giver børnene en følelse af beskyttelse i nærvær med forældrene. Denne sikker base er med til at sikre at børn har lyst til at udforske verden og udvikle sig. Dette giver børnene en sikkerhed i, at de altid kan vende tilbage til deres sikre base, når de udforsker noget nyt. (Erlandsen, T., 2015)

Ydermere har Bowlby også beskrevet at separationsangsten hos børn er en naturlig reaktion, som ses når børn adskilles fra deres omsorgspersoner.

Separationsangsten skal ses som et udtryk for, at barnet har behov for en sikker tilknytning.

Bowlby har identificeret og beskrevet flere forskellige tilknytningsmønstre hos børn, baseret på deres interaktioner med deres primære omsorgspersoner. Disse tilknytningsmønstre er blevet videreudviklet og uddybet af forskere som Mary Ainsworth gennem deres forskning. (Erlandsen, T., 2015) Dette resulterede i følgende 4 tilknytningsmønstre:

Tryk tilknytning: Børn med en tryk tilknytning til deres omsorgspersoner er trygge og føler sig sikre i relationen. Dette kan ses ved at de udviser og udtrykker åbenhed i deres følelser samt reguleringen af dem, samt har en nysgerrighed og tillid når de udforsker nye omgivelser. De vil ofte vise tegn på separationsangst i den tidlige udvikling, men når børnene bliver større, vil de kunne håndtere at blive separeret fra deres forældre i en periode, fordi de har vished om at komme tilbage til deres sikre base. (Erlandsen, T., 2015)

Undvigende tilknytning: Børn med en undvigende tilknytning vil have tendens til at undgå eller ignorere deres forældre eller omsorgspersoner. De vil ikke være opsøgende over for sociale interaktioner, eller virke uinteresserede i dem. Børn med en undvigende tilknytning vil også ofte foretrække at udforske nye omgivelser alene, og ikke være opsøgende over for et fællesskab. Bowlby påpeger at disse børn kan opfattes som selvstændige og uafhængige, men at det kan dække over at manglende tillid til andre eller at barnet er blevet afvist. (Erlandsen, T., 2015)

Ambivalent tilknytning: En usikker ambivalent tilknytning kan vise sig ved nogle modstridende mønstre i relationen med barnets nærmeste omsorgspersoner. Dette kan være at barnet har en større afhængighed af omsorgspersonerne, og ikke har mod på at udforske verdenen og forlade den sikre base. Ofte vil disse børn også have svært ved at håndtere separation og genforening med omsorgspersonerne. (Erlandsen, T., 2015)

Desorganiseret tilknytning: Et barn med en desorganiseret tilknytning kan udvise uforudsigelige eller dysfunktionelle mønstre. Ofte har børn med en desorganiseret tilknytning svært ved at vise og modtage omsorg. De handler ofte uforudsigeligt og har svært ved at rumme forskellige og ukendte følelser. (Erlandsen, T., 2015)

Det er allerede tidligt i barndommen at disse tilknytningsformer udvikles og dannes. Hvis et barn ikke oplever en sikker tilknytning, kan det, ifølge Bowlby, have store konsekvenser for barnet senere i livet. Det kan have en negativ indvirkning på barnets psykologiske udvikling samt evnen til at danne relationer senere i livet. Det ville desuden også kunne påvirke evnen til at regulere egne følelser og derved påvirke individets personlige udvikling. (Broberg, A., 2008)

Teoriernes samspil

Jeg har valgt disse ovenstående teorier, da jeg vurderede de ville passe godt til mit speciale, og i samspil med min indhentede empiri vil kunne besvare min problemformulering. Jeg har haft nøje refleksioner omkring mit valg af teori, samt hvorledes jeg har været påvirket af at træffe det valg. Jeg har som tidligere nævnt, valgt at have en hermeneutisk tilgang i min opgave, og dette er også aktuelt for mit valg af teori. Jeg har været opmærksom på, om min forforståelse har påvirket valget af den teoretiske del, og om jeg har valgt teori, som i forvejen bekræfter min egen opfattelse og holdninger. Noget af det, som har været med til at danne min forforståelse af dette emne, er min professionelle baggrund. Jeg er uddannet socialrådgiver, hvilket har haft en betydning for, hvordan jeg har behandlet og analyseret de informationer, som jeg har fået fra mine informanter.

Jeg vil komme med nogle eksempler på, hvorfor jeg har udvalgt disse teorier, samt pointere hvor de er meget forskellige, og hvor de kan supplere hinanden. Selvom teorierne fra Honneth, Bourdieu, Bronfenbrenner og Bowlby kan supplere hinanden, har de også væsentlige forskelle i deres menneskesyn og de samfundsniveauer, de opererer på. Disse teoretikere har grundlæggende forskellige måder at anskue individet på, og har derfor meget divergerende menneskesyn. Honneth udtrykker, at mennesker har behov for anerkendelse for at udvikle en sund selvforståelse, hvor Bronfenbrenner mener, at menneskers udvikling er et resultat af interaktioner mellem dem og deres økologiske systemer. Bowlby mener derimod, at menneskers tidlige tilknytningsforhold er afgørende for deres følelsesmæssige og sociale udvikling. Der er stor forskel på, hvordan disse teoretikere anskuer individets udvikling samt de betingelser som skal være opfyldt, for at øge evnen og mulighederne for udvikling.

I forhold til hvordan teorierne kan anvendes i en meningsfyldt sammenhæng med hinanden, kan der være flere relevante vinkler. Honneths begreb om anerkendelse kan ses som komplementært til Bourdieus teori om kapitalformer. Anerkendelse kan være en form for symbolsk kapital, der påvirker individets sociale position, og dermed skaber et samspil mellem forskellige teorier. I forhold til Bowlbys teori om tilknytning, kan der også skabes en sammenhæng til Bourdieus tanker. Ifølge Bourdieu kan forældre med høj social og kulturel kapital have bedre ressourcer til at skabe trygge tilknytninger for deres børn. I Bronfenbrenners økologiske udviklingsteori forekommer anerkendelse også, på de forskellige niveauer. I mikrosystemet, er de nære relationer, som især er vigtigt for personlig anerkendelse.

Analyse

Analysestrategi

I min analyse vil jeg anvende den indsamlede empiri, sammen med relevant teori. Jeg vil opdele analysen i delanalyser, for at skabe en mere systematisk og overskuelig analyse. Jeg har igennem analysen arbejdet med følgende forskningsspørgsmål som har skulle hjælpe mig med at udarbejde en fyldestgørende analyse og besvarelse af problemformuleringen.

- 1. I hvor høj grad oplever informanterne manglende anerkendelse og tillid, samt hvorledes påvirker det deres identitet og selvopfattelse som forældre?*
- 2. Hvilken betydning kan det have for de børn og unge som bliver nævnt i underretningerne?*
- 3. Hvilken påvirkning har misbrug af anonyme underretninger for samfundet, og hvilke skadelige konsekvenser kan dette medføre?*

4. *Hvordan opleves samarbejdet mellem systemet og forældrene, samt hvilken betydning har dette for det sociale arbejde?*

Disse hjælpespørgsmål skal rammesætte min analyse og danne grundlag for en diskussion og konklusion på min problemformulering. Jeg vil ydermere inddele hver analysedel op i nogle mindre afsnit for at skabe en tematisering og systematik i analysen.

Delanalyse 1

Jeg vil i denne analysedel arbejde ud fra følgende forskningsspørgsmål:

- **I hvor høj grad oplever informanterne manglende anerkendelse og tillid, samt hvorledes påvirker det deres identitet og selvopfattelse som forældre?**

Krænkelser og betydning af dette, i en tillidsfuld relation

Jeg vil med inddragelse af vores præsenterede empiri, analysere hvordan anerkendelse og krænkelser har påvirket vores informanter samt deres oplevelse af det. Ydermere vil jeg forsøge at undersøge hvordan krænkelser af vores informanters værdighed og integritet, eventuelt kan have psykologiske og sociale konsekvenser for de borgere som modtager underretninger.

Som nævnt tidligere i projektet har Axel Honneth anerkendelsesteori en stor rolle i forhold til vores anskuelse af anerkendelse i dag. Anerkendelse er vigtig for vores udvikling og trivsel samt generelle dannelse som individer. I mit interview med mine informanter har jeg spurgt dem omkring deres oplevelse af systemet og brugen af anonyme underretninger.

Min informant Anja har fortalt, at hun har oplevet en længerevarende chikane, som kommer af disse underretninger. Hun fortæller at hun har været i systemet i flere år, og derfor er dette ikke en ny tilværelse for hende. Hun har en datter på 10 år, som i

dag er blevet tvangsanbragt i en plejefamilie. (Interview, A., 2024) Hun har haft en aktiv sag i kommunen, siden datteren var et halvt år gammel og den første underretning kom. Derefter er der kommet mange anonyme underretninger, med det samme genkendelige mønster. Anja fortæller, at hun er sikker på, at afsenderen af underretningerne er hendes fars kone. Hun fortæller blandt andet, at hver gang hun fortalte at en sag var blevet lukket, modtog hun en ny underretning. Ordlyden og formuleringerne var altid identiske, så hun vidste godt fra start af, at det var den samme afsender. Der er også kommet en underretning fra både børnehaven og lægen, men ifølge Anja er det fordi, hendes fars kone har fortalt falske oplysninger begge steder. (Interview, A., 2024) Underretningerne har haft meget forskelligt indhold, og det har ikke været den samme problemstilling som har været gennemgående i alle underretningerne.

I dag bor Anja alene, og er uden for arbejdsmarkedet. Hun er blevet påvirket så meget af denne situation, at hun ikke har mulighed for at varetage et ordinært job.

I interviewet med Anja spørger jeg ind til, hvordan kommunen generelt har reageret på disse underretninger. I interviewet fortæller hun blandt andet følgende:

- *“Det er meget forskelligt, fordi at jeg har haft ufattelig mange sagsbehandlere. Hun har altså bare været på det der med jamen de ville undersøge et par ting, og så har de lukket den ned. Andre har været - hvad kan man sige, lettere modbydelige. Så det er altså det modsatte meget forskelligt fra hvem der har været sagsbehandler på det, ikke?”* (Interview, A., 2024)

Dette ovenstående eksempel er Anjas egen fortælling og oplevelse med, hvordan kommunen har reageret på de indkomne underretninger. Hun beskriver at nogle af de sagsbehandlere hun har haft, har lukket sagen ned, efter at have undersøgt et par ting, hvor andre har været modbydelige. Ovenstående kan være et eksempel på, hvordan Anja kan have følt sig krænket af nogle af de rådgivere, som har siddet med de indkomne underretninger. Hvis Anja har haft en oplevelse af, at de ikke har lyttet til hende og undersøgt hendes påstande, kan det have været en krænkende oplevelse. Hun har ikke følt, at hun er blevet anerkendt i mødet med systemet. Anja fortæller, at flere af underretningerne har handlet om bekymringer om både alkohol- og stofmisbrug. (Interview, A., 2024) Hvis jeg antager at dette ikke har været rigtig, og oplysningerne dermed har været falske påstande, kan det have personlige konsekvenser for Anjas opfattelse af systemet og hendes vilje, samt evner at

samarbejde med dem. Anja giver i interviewet udtryk for, at nogle af de sagsbehandlere hun har mødt med, ikke har troet på hvad hun har sagt, og dermed kan hun have stået med en følelse af manglende anerkendelse for hendes udsagn. (Interview, A., 2024) Validiteten af hendes udsagn er blevet draget til tvivl og kan have bidraget til en oplevelse af krænkelse. Når det handler om underretninger og børn, kan det være et ekstra sårbart emne, da det omhandler noget af det, som har den største plads følelsesmæssigt. Ifølge Honneth er der en sammenhæng mellem i hvor høj grad man mangler anerkendelse, og hvor meget krænkelsen fylder. (Honneth, A., 2003) Jeg må antage, at mange forældre generelt lægger stor ære og dedikation i rollen som forældre, og at det for mange er en af de vigtigste opgaver, og en af de opgaver som ofte også er forbundet med stolthed. Ud fra disse antagelser, vil det naturligvis også være ekstra sårbart, hvis der bliver sået tvivl om deres evne til at være forældre.

Anja fortæller ydermere i interviewet, at hun føler, at hun unødigt har skulle modbevise de påstande, som var forkert. Hun fortæller hun har været igennem både rusmiddelcentret og aflagt urinprøver, for at teste om hun har været påvirket af alkohol eller stoffer. Hun fortæller, at nogle af de rådgivere, hun har haft fra starten, har troet på, at det som var beskrevet i underretningerne, har været sande oplysninger. Hun forklarer at det mentalt har været rigtig hårdt for hende at skulle forholde sig til de mange underretninger og møder på kommunen. (Interview, A., 2024) Ifølge Honneth er dette et tegn på manglende anerkendelse fra systemet og de rådgivere, der har siddet med underretninger. Det har kunne skabe negative konsekvenser for Anjas livskvalitet og evne til at håndtere andre sociale relationer. Et eksempel på dette er at hun fortæller, at hun efter disse underretninger har meget lidt tillid til systemet. Hun fortæller blandt andet følgende:

- *“At man hele tiden skal forholde sig til, hvordan den sagsbehandler synes man egentlig er eller hvad man skal gøre.”* (Interview, A., 2024)

Dette er en af de konsekvenser, som Anja påpeger er resultatet af alle de underretninger, og møder som hun har skulle deltage i. Hun fortæller desuden at det har påvirket hendes arbejdsevne i så høj grad, at hun i dag ikke har et ordinært job. Hun fortæller, at hun er blevet opsagt grundet for meget fravær i hendes tidligere stilling, og at årsagen til dette fravær skyldtes sagerne hos kommunen. Hun fortæller, at hun ikke havde særlig meget overskud eller tid. Hun brugte meget tid på at deltage i møder og på at forberede sig. Dette resulterede i for meget fravær på

hendes arbejde. Derudover fortalte Anja, at hun ikke havde hverken overskud eller ressourcer til at fastholde en tilknytning til arbejdsmarkedet. (Interview, A., 2024)

Min anden informant, Bente, har ligeledes oplevet at modtage anonyme underretninger, med falske oplysninger og anklager. Bente bor alene og er mor til 2, hvor det ene af hendes børn er anbragt. Hun har oplevet at modtage underretninger på begge sine børn, og har en kraftig formodning om, at de kommer fra hendes søster. Hun fortæller at hun har været i et voldeligt forhold, og underretningerne har omhandlet vold fra hendes partner mod hendes barn. Hun fortæller dog, at han aldrig har været fysisk voldelig over for sin søn. De falske oplysninger omhandler i høj grad, at hendes tidligere partner var kriminel, samt skulle have haft et misbrug af både stoffer og alkohol. Hun fortæller desuden, at der har været konflikt mellem hendes søster og hendes tidligere partner over 300 kroner, som også kunne have påvirket det.

Bente fortæller også, hvordan hun oplever at systemet ikke har anerkendt hende, og hvordan hun føler hun har skulle modbevise det, som var skrevet i underretningerne. Hun fortæller, at de blandt andet har omhandlet vold, fra hendes kæreste mod hendes søn. Hun fortæller også, at hun ved at det er hendes søster som har sendt disse underretninger, og at det er sendt som chikane. Hun fortæller, at der har været konflikter i familien, som startede med uenighed om 300 kroner. Derudover nævner hun, at kommunen ikke har troet på hende, i de anklager om vold mod hendes søn. Ydermere har hun også fortalt at der i underretningen har været beskrevet at Bente har været afhængige af stoffer. (Interview, B., 2024) Et eksempel på, hvor Bente føler den manglende tillid og anerkendelse fra kommunen, er i forhold til at skulle testes for, om hun har taget stoffer. Hun fortæller desuden, at der er truffet afgørelser omkring hendes søn, som hun ikke har været en del af eller er blevet informeret omkring. Hun føler ikke, hun er en del af hendes egen sag, og kan få mulighed for at forklare hendes historie og synspunkter. Med de oplysninger Bente fortæller, vil det være sandsynligt at hun har oplevet at være blevet krænket, både af hendes søster og af systemet. I det følgende antager jeg at Bentes fortælling er rigtig, og at hendes søster har sendt underretninger uden at have en bekymring for barnet, men blot for at udøve chikane. Og med de anonyme underretninger, giver det ifølge Honneth mening, at Bente har manglet anerkendelse og dermed følt sig krænket. Hun har oplevet mangel på værdsættelse og respekt, ved ikke at være blevet informeret

omkring de afgørelser og beslutninger, der er truffet i forbindelse med underretningerne på hendes søn.

I begge tilfælde ville den krænkelse, både Anja og Bente har oplevet, kunne påvirke deres selvtillid og autonomi.

Det vil ud fra mit teoretiske grundlag, kun være forventeligt at opleve en følelse af krænkelse, når man modtager en underretning. Uanset, om den indeholder falske oplysninger eller ej.

Bente fortæller at det har påvirket hendes rolle som forældre rigtig meget, og at hun i højere grad er bange for ikke at gøre det rigtige og det, som kommunen forventer og ønsker hun skal gøre. Hun fortæller, at hun er bange for at fejle, og at både systemet og omverdenen ikke synes, at hun gør det godt nok som mor. Denne frygt fyldte slet ikke så meget, før hun oplevede manglende anerkendelse fra kommunen og systemet. (Interview, B., 2024)

Hvis begge vores informanter i højere grad havde oplevet at blive anerkendt, kunne det eventuelt have bidraget til en højere tillid til systemet, og måske have minimeret nogle af de konsekvenser, som dette har påført. I begge interviews giver både Bente og Anja udtryk for en større frustration over for hvordan systemet har håndteret disse underretninger, og ikke i så høj grad selve underretningerne. (Interview, A., 2024)(Interview, B., 2024) Det kan antydes, at det har en større påvirkning for dem begge, hvordan forløbet er efter modtagelsen af underretningerne. De giver begge to udtryk for, ikke at være blevet hørt eller forstået, og det virker til at have påvirket dem i højere grad end selve underretningerne. Ud fra følgende informationer, kan jeg derfor antage, at behandlingen og håndteringen af sagen fra det kommunale aspekt spiller en stor rolle, i forhold til at sikre at borgeren føler sig anerkendt og lyttet til. De fortæller desuden af de gerne begge har ville samarbejde med kommunen fra starten af, og nævner begge at de har ladet sig teste for at bevise at de ikke har været påvirket af stoffer, men at de ikke har følt det var gensidigt. De har følt, at bevisbyrden har lagt hos dem, og det var derfor dem, der skulle bevise, at oplysningerne var falske. De har ikke oplevet en gensidig forståelse eller anerkendelse fra kommunens side. (Interview, A., 2024)(Interview, B., 2024) Dette kan også i høj grad have været med til at påvirke deres forhold og samarbejde til det offentlige samt de rådgivere, som har været en del af sagerne.

Nogle af de konsekvenser som begge vores informanter har oplevet som resultat af disse anonyme underretninger, samt manglende anerkendelse, kan være mere

komplekse. Ifølge Bourdieu er vores kapitalfordelinger afhængige af hinanden, og i tilfældet med vores informant Anja, som fortæller at hun ikke har mulighed for at varetage et job, påvirker det hendes kulturelle kapital og de muligheder hun har for at udvide denne kapital. Det kan dermed antages, at hvis der er mangel på den kulturelle kapital, som er med til at give dannelse, viden og uddannelse, kan Anja have en følelse af manglende anerkendelse fra omverdenen, men også systemet. I kraft af, at Anja ikke har mulighed for at varetage et ordinært job, har det også en påvirkning for hendes sociale og økonomiske kapital. Hvis hun havde haft muligheden for at varetage et job, havde hun sandsynligvis også haft muligheden for at danne sociale relationer med kollegaer og derigennem styrke den sociale kapital. Det samme gør sig gældende for den økonomiske kapital, som også med stor sandsynlighed er blevet svagere, efter hun mistede hendes job. Ydermere vil det kunne påvirke hendes arbejdsidentitet og generelle livskvalitet, hvis hun fik en fast tilknytning til arbejdsmarkedet igen.

Selvværd og identitetsopfattelsens påvirkning af værdighed og integritet

For både Anja og Bente har det påvirket dem i så høj grad, både i forhold til deres virke som forældre, men også deres generelle selvopfattelse. Det vil være sandsynligt at antage at de begge oplever det mere udfordrende at varetage rollen som forældre, efter at have modtaget flere anonyme underretninger med mistanke om chikane. Derudover har det bidraget til en frygt for at fejle, hvilket kan være med til at gøre deres forældreskab mindre autentisk i offentligheden.

Jeg har spurgt Anja omkring, hvordan denne situation har påvirket hende, og hun fortæller blandt andet følgende:

- *“Jamen det har jo påvirket os meget.. også især mig jo ikke fordi altså man kan jo faktisk sige at jeg er så uheldig, at jeg har kommunen liggende i min baggård. Jeg kan sidde her på min sofa og kigge direkte op på Børn & Unge her på Amager, ikke?”... (Interview, A., 2024)*

Hun fortæller dermed at hun føler hun bliver overvåget, og at hun skal præstere over for kommunen, og fortæller også at hun forsøger at gøre, hvad de synes og mener

er det rigtige, og ikke hvad hun selv synes. Dette kunne være, hvordan hun skulle agere eller hvad hun fortæller. Hun fortæller at hun har givet udtryk for nogle ting som hun ikke var enige i, blot for at forsøge at imødekomme deres krav og forventninger. Ud fra antagelsen om, at disse underretninger indeholder falske oplysninger og Anja ikke har udfordringer relateret til stoffer eller alkohol, vil det rationelt ikke give mening at skjule eller ændre adfærd. Ifølge Honneth kan årsagen til at ændre adfærd være at søge anerkendelse. Grundlæggende mener Honneth, at mennesker har et dybt behov for at blive anerkendt, og hvis ikke mennesket bliver det, vil individet selv søge anerkendelse for at opnå et større potentiale for udvikling og trivsel. (Honneth, A., 2003) Dette kan være en mulig faktor for både Anja og Bente, som i høj grad har oplevet en mangel på anerkendelse i deres rolle som forældre.

Jeg har i både interviewet med Anja og Bente spurgt, hvad de ønskede kunne være anderledes på det her område, og de beskriver begge nogle konkrete punkter og indsatser som de kunne ønske. Blandt andet fortæller Anja i interviewet, at hun synes der skal være langt mere støtte til forældrene, så man ikke står alene i sager med anonyme underretninger. Hun efterspørger også en støtteperson, som kan hjælpe hende med hvilke muligheder og rettigheder som er tilgængelige. (Interview, A., 2024) Dette konkrete forslag ville i høj grad være med til at fremme den anerkendelse, som begge informanter efterspørger. Hvis borgere i lignende situationer i højere grad blev oplyst omkring hvilke muligheder og rettigheder de har, ville det kunne sende et signal om at forvaltningerne havde et ønske om et godt samarbejde, og dermed er det et tydeligt tegn på at anerkende borgeren i både den solidariske og retslige sfære. Som nævnt tidligere er det et følsomt emne, når det handler om underretninger på børn. Det kan derfor også være vanskeligt at skabe en god og anerkendende relation, og ikke mindst at samarbejde omkring dette, uden at borgeren får følelsen af at blive krænket.

Begge informanter giver udtryk for, at de mener muligheden for at lave anonyme underretninger skal fjernes, hvilket giver mening, taget deres forløb og erfaringer i betragtning. Anja fortæller at hun tror antallet af underretninger vil falde markant, hvis denne mulighed ikke eksisterede, og både Anja og Bente fortæller at de syntes det er for nemt at benytte anonyme underretninger som chikane. De giver udtryk for, at de ikke tror det hjælper ret mange, men at det tværtimod har en større skadelig

effekt for modtagerne af disse underretninger og familier. (Interview, A., 2024)(Interview, B., 2024)

Delkonklusion

Ud fra ovenstående analyse og det empirisk indsamlede materiale kan jeg konkludere at både Anja og Bente har oplevet en stor mangel på anerkendelse på dette område, det har uden tvivl påvirket deres identitet og kapitalfordeling. Det kan ydermere konkluderes at det ifølge begge informanter har haft en større negativ påvirkning for deres livsførelse, end det har haft en positiv udvikling for deres evner som forældre. Slutteligt beskriver begge at de ikke oplever en højere trivsel hos deres børn, efter at have modtaget underretninger, tværtimod.

Delanalyse 2

I denne analysedel vil min indsamlede empiri blive inddraget, således at det kan forstås i samspil med relevant teori om, hvordan anerkendelse og bekræftelse fra forældrene påvirker børnenes selvværd og udvikling. Dertil, hvordan forældrenes manglende tillid, samt følelse af anerkendelse kan påvirke børnenes trivsel og selvopfattelse.

Dette vil gøres ud fra Bronfenbrenners økologiske udviklingsmodel, samt Bowlbys teori om tilknytning samt betydningen af dette.

Jeg vil arbejde ud fra følgende forskningsspørgsmål:

- **Hvilken betydning kan underretninger have for børn og unges selvopfattelse?**

Forældrenes følelsesmæssige tilknytning samt påvirkning af trivsel

Som tidligere beskrevet i projektet omhandler Bronfenbrenners teori, at samspillet med andre mennesker og miljøer er med til at påvirke menneskets udvikling og reaktioner, hvilket sker gennem den sociale kontekst, hvert individ er en del af. I mit interview med informanterne har jeg blandt andet spurgt dem, hvordan forløbet med

underretningerne har påvirket deres børn. I interviewet fortæller Anja, at det har påvirket hendes datter:

- *“Jamen, det har påvirket hende.. Altså nu har jeg kun min datter, der er blevet revet ud af sin dagligdag, ikke? På sin skole af og sådan og sådan nogle ting ikke? Ja, det har påvirket hende meget, ikke altså. Og så er der jo ikke nogen hjælp. Der er jo ikke nogen hjælp fra kommunen af, til at sådan nærmest kan man sige, at samle lidt op nogle gange. Det er stadigvæk også mit ansvar, kan man sige ikke.”* (Interview, A., 2024)

Ud fra ovenstående citat fortæller Anja, hvilke påvirkninger det har haft for hende og særligt børnene. Hun beskriver blandt andet, at hendes datter er revet ud af dagligdagen, og ud fra hendes skole. I Bowlbys teori beskriver han blandt andet, at børns forældre, ideelt set, fungerer som en 'sikker base', hvilket betyder at børn har en sikker og tryk tilknytning til deres forældre. Hvorvidt Anjas datter har haft en sikker tilknytning til Anja, kan ikke vides, derfor antager jeg at hun har haft en sikker tilknytning til Anja, som har fungeret som hendes sikre base. Dette tager jeg udgangspunkt i, da det er Anjas egen opfattelse, samt at det er hendes fortælling, jeg udarbejder min analyse ud fra.

Anja fortæller ligeledes, at hendes datter er i plejefamilie i dag, men at datteren selv giver udtryk for, at ville hjem og bo hos Anja. (Interview, A., 2024) Hvis Anja's datter ikke føler eller har en tryk tilknytning til hendes omsorgspersoner, vil dette påvirke hende senere i livet og hun vil eventuelt udvise at vise tegn på separationsangst, da hun er adskilt fra hendes sikre base og omsorgsperson. I det Anja's datter har boet hjemme, og haft en sikker base, kan skiftet til en plejefamilie risikere, at der opstår en desorganiseret tilknytning. Denne kan opstå hvis hun mister hendes sikre base, og der ikke lykkedes at skabe en ny sikker base.

Dette tilknytningsmønstre kan være en konsekvens af manglende sikker tilknytning, da datteren har skiftet flere 'sikre baser' og er blevet revet ud af både skole og dagligdag. Samtidig vil Anja's datter også blive påvirket af det skiftende miljø, som hun måtte igennem, og dermed risikere at ændre sin identitet. Ifølge Bronfenbrenner vil mikrosystemet ændre sig i takt med, at barnets omstændigheder ændrer sig i mikrosystemet. Dette vil være de primære omsorgspersoner samt hendes hverdag i

skolen. Hvorvidt hun trives i skolen, har Anja ikke fortalt om, så antagelsen må derfor være at hun har trives.

Ydermere fortæller Anja, at det har påvirket hendes hverdag, hvilket kun må være forventeligt, at hendes datter ikke bor hjemme mere. Anja fortæller, at hun oplever forløbet i kommunen som værende en rutsjebanetur. Det kan skifte retning hurtigt, og det kan være rigtig svært svært at navigere i, hvilke følelser eller forventninger hun har. (Interview, A., 2024)

Anja fortæller også, at det har påvirket hendes arbejde samt at hun er blevet opsagt hendes stilling på arbejdet, da hun havde for meget fravær grundet de praktiske foranstaltninger der har været forbundet med sagerne i kommunen. Ligeledes svarer Anja adspurgte om det har haft en betydning for hendes evner og virke som forældre, hvortil hun nævner:

- *"Nej, det synes jeg ikke altså. Jeg har jo altså en forældrekompetence til UG ikke. Og jeg er den mor, som jeg også var da jeg havde hende hjemme, ikke så det".* (Interview, A., 2024)

Det er klart Anja's opfattelse, at hun ikke har ændret hendes måde at være forældre på, men det kan være enormt svært at afklare, hvorvidt hun rent faktisk har gjort nogle ting anderledes, efter disse indkomne underretninger. Hun har fortalt hvor stor en påvirkning det har haft for hende, og ud fra Bronfenbrenners udviklingsøkologiske model vil det være logisk at de forskellige systemer i Anjas verden påvirker hinanden og hendes ageren som forældre. (Interview, A., 2024)

Desuden kan Anja påvirke hendes datter i en negativ retning, hvis hun har befundet sig i et miljø og i en social kontekst, som kan antages ikke at give de sundeste relationer for barnet på sigt. En generel antagelse er, at forældre gerne yder en stor dedikation i at opfylde kravene, som værende en god forælder.

Anja fortæller selv at samtlige at de underretninger hun har modtaget, har været med henblik på chikane og at det har været hele årsagen til, at hendes datter er blevet anbragt i en plejefamilie. Uden at kende detaljegraden af den konkrete sag, vil det kunne antages at kommunen ikke har fundet det sandsynligt at disse underretninger har været med mistanke om chikane, da der så ikke ville være et juridisk grundlag for at anbringe hendes datter. Denne situation er meget divergerende, og vil klart

vanskeliggøre samarbejdet. Hvad årsagen til denne divergerende opfattelse er, kan være rigtig svært at svare på. Anja fortæller selv, at hun har forældrekompetencer til UG, hvilket det kan vurderes sandsynligt at kommunen ikke har haft samme vurdering omkring. Der kan være mange årsager til ovenstående opfattelse, og det er ikke hensigten med specialet, at tage stilling til ovenstående, samt lave vurderinger heraf. Derimod er det vigtigt at belyse kompleksiteten af dette emne, og det sociale arbejde der er forbundet med sager lignende Anja's. Anja fortæller selv, at hendes datter kun er blevet anbragt på baggrund af anonyme underretninger med falske anklager. (Interview, A., 2024) Kommunen har vurderet, at oplysningerne har været korrekte, ellers ville datteren ikke være blevet anbragt. Og netop denne udfordring med at Anja føler sig krænket og misforstået af systemet, sat i kontekst til at kommunen vælger at handle og lave en indsats, bevidner denne kompleksitet. Den indsats, at anbringe datteren i en plejefamilie, er en markant indsats, og kan som udgangspunkt ikke blot besluttet uden at have forsøgt med relevant støtte til Anja, da det er en af de mest indgribende og voldsomme indsatser, kommunen har træffe beslutning om.

Begrebet forældrekompetence er et komplekst emne, som kan være rigtig svært at definere, og som det ikke er endelige og faste definitioner på. I samfundet er der store forskelle og holdninger om forældreskab og børneopdragelse, og dette kan give forskellige vurderinger og udsving. Langt de fleste forældre ønsker at gøre det bedste for deres børn, og vælger ofte den vej de finder værende den rette i opdragelsen. Til trods for, at alle forældre ønsker at gøre det bedste, er der store uenigheder omkring hvad dette indebærer. Det samme kan gøre sig gældende for den omsorg, forældre udviser overfor deres børn. Dette kan være en af årsagerne til, at Anja har oplevet, at hendes datter er blevet anbragt, til trods for hendes egen vurdering. Ydermere er der en sammenhæng mellem hvordan børn bliver opdraget, og deres udvikling af deres egen identitet. I hvor høj grad forældrene har opnået at skabe en tryk tilknytning til deres børn, på trods af forskellige opfattelser og divergerende metoder.

Jeg har i det ovenstående haft et fokus på den hermeneutiske tilgang, og hvordan min forståelse kan påvirke mig. Dette er kommet til udtryk i de oplysninger som jeg eksempelvis har fået af Anja. Hun fortæller flere situationer, hvor kommunen har haft

en anden opfattelse end hendes. Hendes datter er anbragt i en plejefamilie, og Anja fortæller at det er hun udelukkende blevet, grundet de underretninger med falske oplysninger. Underretningerne har ifølge Anja haft meget forskelligt indhold. Hun fortæller, at hun har oplevet at få en underretning på alt fra, at hun gik ud med affaldet uden overtøj på en dag, det var koldt, til hun skulle have misbrug af forskellige karakterer. Jeg har forholdt mig til Anjas fortælling og taget udgangspunkt i hendes erfaring, samtidig med at jeg oplever min egen erfaring, som kan være modstridende med Anjas fortælling. Jeg har forsøgt at have fokus på, om jeg i mine spørgsmål har haft et bestemt fokus, ud fra mine egne forventninger, eller om jeg har søgt bekræftelse på min egen forforståelse.

Den anden informant, Bente, fortæller ligeledes, at underretningerne har påvirket hende og børnene rigtig meget. Hendes store søn har hun ikke set i en måned, og hun fortæller at det påvirker sønnen en del, og at han fortæller han er ked af det, og gerne vil hjem igen. Hun fortæller også, at det har påvirket hendes hverdag markant. Hun er ked af det og frustreret, og har ikke kunne sove om natten, hvilket har haft en betydning og indflydelse på hendes virke som forældre til børnene. Hun fortæller at en af konsekvenserne har været manglende energi og overskud til at varetage opgaven som forælder over for hendes børn. Yderligere spørges der ind til, hvordan det har påvirket børnene, hvortil hun svarer følgende:

- *"Ja altså igen, altså jeg kan ikke rigtig svare på det. Fordi altså jeg har ikke set min store søn. jeg ved at han savner mig rigtig meget, og han spørger rigtig tit efter mig. Og hvornår jeg kommer og alt sådan noget ikke, så når jeg så. Mere ved jeg faktisk ikke. Men altså jeg tænker også at det har påvirket ham en hel del, at jeg lige pludselig ikke er der. At man så lige pludselig skal alt muligt andet. Ikke ja ja". (Interview, B., 2024)*

Dette ovenstående citat er Bentes eget udsagn om, at hendes søn savner hende rigtig meget, og spørger tit ind til hende. Ifølge Bowlby har børn brug for en sikker tilknytning til deres primære omsorgspersoner, hvilket Bentes søn ikke har fået gennem hende, da hun selv er sikker på, at adskillelsen har påvirket hendes søn en del, fordi hun ikke er der mere for ham på samme måde. Dette kan, ifølge Bowlby, være et eksempel på, at hendes søn oplever en utryk tilknytning, da dette er en naturlig reaktion på adskillelse fra deres omsorgspersoner. (Broberg, A., 2008)

Risikoen for at et barn oplever en utryk tilknytning til de personer som skal fungere som omsorgspersoner afhænger af flere faktorer og ikke blot hvor barnet vokser op.

I disse ovenstående eksempler har det også en stor betydning, hvordan der bliver arbejdet på relationen med en eventuel plejefamilie. Anja fortalte at hendes datter var blevet anbragt i en plejefamilie, men fortalte ikke hvordan samarbejdet eller relationen til datteren fungerede. Hvorvidt der er lykkedes plejefamilien og skabe en sikker base for Anjas datter, er meget afgørende for hendes udvikling og selvopfattelse. Hendes evner til at udforske nye relationer og udvikle disse er afhængig af hendes tilknytning til de primære omsorgspersoner.

Ud fra Honneths teori om anerkendelse, har et individ behov for at opnå anerkendelse, hvilket sker gennem vores identitet og værdighed, som hænger ubetinget sammen. I interviewet med Bente fortæller hun, at hun har følt, at hun ikke har været god nok over for begge sine børn, og gør det stadigvæk ikke rigtigt. Ud fra antagelsen om, at Bente ikke føler, at hun kan give sine børn omsorg og kærlighed, som de har brug for, kan der være en større risiko for at børnene mangler en tryk tilknytning, omvendt set kan det også være en naturlig del af et forældreskab at føle manglende evner eller tvivl.

Forholdet mellem Bente og hendes børn vil derfor være ganske afgørende for deres relation til hinanden, men også særligt for børnenes udvikling fremadrettet. Ligeledes forklarer Bente, at kommunen ikke tror på hende, da hun bliver spurgt, om hun har oplevet at blive mistænkeliggjort omkring underretninger i forhold til troværdigheden herfor. Hun udtaler følgende:

- *Altså jeg har oplevet det i forhold til det her med at min søster har skrevet at jeg er på stoffer. Det tror kommunen jo på, så de vil jo have at jeg skal have lavet sådan en hårprøve, og det har jeg også sagt ja til for at vise dem, at jeg ligesom ikke tager nogle stoffer, ikke? Og ellers så så nej altså igen, altså jeg ved ikke så meget om den her sag med min store søn. Nej, så det altså. Det er lidt svært at svare på, men altså troværdigheden for kommunen er i forhold til altså at jeg ikke er på stoffer. Det regner jeg i hvert fald ikke med, at der har været noget, eller at der er noget. Men altså, jeg tager altså gerne imod en hårprøve for at bevise dem, at jeg ligesom ikke har været eller er på stoffer.*

(Interview, B., 2024)

Ud fra ovenstående udtalelse kan jeg konkludere at Bente oplever at kommunen har en tvivl omkring hende, og om hun indtager stoffer. Ydermere fortæller hun, at hun egentlig ikke ved særlig meget om sagen med sin store søn. Hun fortæller at hun ikke føler hun bliver informeret omkring hvad der sker i hendes sag. Hendes oplevelse af, ikke at blive informeret, kan skabe mistillid til systemet, og en frygt for hvilke afgørelser kommunen træffer. Bente fortæller at denne frygt fylder meget i hendes hverdag, og påvirker hendes generelle velbefindende.

Bente fortæller at hun har haft svært ved at sove om natten og det har påvirket hendes hverdag rigtig meget. Hun har ikke haft særlig meget overskud, fordi hun har brugt alle sine ressourcer på at forholde sig til disse sager med kommunen. Det manglende overskud har haft konsekvenser for hendes søn. Hun fortæller ydermere at hun ikke har kunne give ham det, som han har haft brug for i den periode.

(Interview, B., 2024) Hvis Bente bliver påvirket i så høj grad, at hun ikke kan give hendes søn den omsorg, som er nødvendigt for at opretholde en sikker tilknytning, vil det påvirke hendes søns trivsel.

Dertil fortæller hun, at hendes store søn tit spørger ind til hende, og hvornår de kan se hinanden, men andet ved Bente ikke umiddelbart om sagen. Ud fra ovenstående må det antages, at tilknytningen mellem Bente og hendes søn ikke fungerer som en sikker base mere, da han ikke bor hjemme hos hende. På sigt kan der ud fra Bowlbys teori opstå, at sønnen grundet den manglende sikker base ikke udvikler sig og har lyst til at udforske verdenen på samme måde som hvis han havde haft en sikker tilknytning. Han vil opleve en tvivl om, hvor han skal vende tilbage, hvis han er ude for at udforske noget nyt og lærerigt, samt hvordan han skal håndtere og agere på disse nye indtryk og følelser.

Tilknytningen til Bente kan være svær at opretholde, idet hendes søn ikke bor hjemme. Dette ville kunne resultere i en risiko for at udvikle en usikker ambivalent tilknytning til Bente, som vil vise sig ved nogle modstridende mønstre i deres relation. Hvis sønnen alligevel vælger at udforske verdenen og forlade det, han kender til, kan der i nogle tilfælde opstå en sværere håndtering af separation, samt

ved en eventuel genforening mellem sønnen og Bente, hvis det bliver aktuelt at Bentes søn skal bo hjemme hos Bente igen.

Anja har haft lignende situationer som Bente, da hendes datter på snart 10 år også er i plejefamilie, og de har været en del af systemet fra hun var omkring et halvt år gammel. Endvidere fortæller Anja, at alt det her med underretninger, og at hun er revet ud af skolen og dagligdagen, har påvirket hende en del. Anja mener ikke at hun har fået tilstrækkelig hjælp fra kommunen, imens alt det her har stået på. Efter at være blevet spurgt om, hun har fået den nødvendige støtte til håndtering af alle de anonyme underretninger hun har modtaget, svarer hun følgende:

- *Nej overhovedet ikke. Nej, det har jeg bestemt ikke. Jeg har faktisk kun fået det modsatte.* (Interview, A., 2024)

Et af eksemplerne på, hvor Anja mener, at hun ikke har fået den fornødne hjælp, er hendes ansøgning om en kontaktperson. Hun fortæller, at hun for 2 år siden har ansøgt om en kontaktperson, men ikke har fået svar på hendes ansøgning endnu. Dette oplever hun som værende en mangel på hjælp fra kommunens side. (Interview, A., 2024)

I og med, at Anja har følt sig efterladt til sig selv, og ikke har fået den støtte hun vurderer hun har brug for, kan der opstå en fortvivelse og manglende anerkendelse hos Anja. Anja fortæller, at hendes datter har boet hjemme hos hende, indtil hun blev anbragt i en plejefamilie. Hendes datter har oplevet en stor forandring i hendes verden og de omsorgspersoner som er i hendes hverdag.

Både Anja og Bente har oplevet, at deres børn er blevet anbragt uden for hjemmet grundet underretninger og fejlinformationer. Hvorledes dette har påvirket både dem og deres børn, kan Bronfenbrenners systemteori hjælpe med at afdække hvordan forskellige niveauer af et barns miljø interagerer og påvirker deres udvikling, i konteksten af underretninger. Hans systemteori omfatter mikrosystem, mesosystem, eksosystem, makrosystem og kronosystem, som alle bidrager til barnets udvikling. Mikrosystemet består af de nære miljøer, og dermed den tætte familie, og de daglige interaktioner mellem forældre og barn. For både Anja og Bente, har det ændret familiens dynamik og den daglige interaktion. Kommunikationen og samarbejdet med skolen spiller også en afgørende rolle i barnets mikrosystem. Det har en stor

betydning for barnet, og derfor har skolen en vigtig rolle i barnets mikrosystem. Denne rolle er vigtig i forhold til at identificere og observere børns generelle trivsel, samt skabe en opmærksomhed på, hvis et barn har behov for særlig støtte. Mesosystemet beskriver interaktionen mellem forskellige mikrosystemer. Underretninger kan skabe nye relationer og samarbejder. Herunder er samarbejdet mellem skole og forældre afgørende. I Anjas situation, kan det have haft en betydning for hendes datter, hvordan samarbejdet mellem skolen og Anja har fungeret, samt hvilken vurdering skolen har haft af hendes datters trivsel. I mesosystemet kan skolen være med til at sikre, at barnet modtager den mest relevante støtte.

Eksosystemet inkluderer systemer, som barnet ikke direkte interagerer med, men som stadig påvirker deres liv. For Anjas datter, kan hendes arbejdssituation have haft en betydning for hendes datter, og påvirket hende i eksosystemet. Anja fortæller, at hun har været meget påvirket af de indkomne underretninger, hvilket har haft en betydning for samarbejdet med skolen. Årsagen til, at dette kan have haft en betydning kan begrundes med, at skolen muligvis skulle give en udtalelse omkring datterens trivsel og udvikling i en statusudtalelse til kommunen.

Makrosystemet omfatter de bredere kulturelle og samfundsmæssige værdier, politikker og ressourcer. Denne underretningspligt er politisk bestemt, men har en betydning for de børn som bliver underrettet, mikrosystemer. Samfundets syn på børns trivsel og støtte til udsatte familier kan forme de ressourcer og indsatser, der er tilgængelige. Dermed kan lovgivning vedrørende børn og unge samt underretningspligt spiller en afgørende rolle i, hvordan underretninger håndteres. Kultur og holdninger til trivsel blandt børn og unge kan påvirke effektiviteten af den aktuelle indsats på børne- og familieområdet.

Kronosystemet refererer til tidsdimensionen i udviklingen, og har derfor en betydning for barnet i en større kontekst. Nogle af de vigtige livsændringer, som en anbringelse uden for hjemmet, kan have af langsigtede effekter på barnets udvikling. Tidlig intervention og kontinuerlig støtte er afgørende for at afbøde negative konsekvenser. Ifølge Bronfenbrenners teori, har den forebyggende indsats en betydning for barnets udvikling og trivsel. Hvis der havde været lavet en forebyggende indsats over for Anjas datter, ville det have haft en betydning for hendes kronosystem, ifølge Bronfenbrenners systemteori.

Både Anja og Bente fortæller, at deres børn er blevet anbragt grundet disse underretninger, hvilket også har en betydning for børnenes livskvalitet og udvikling. Når et barn bliver anbragt uden for hjemmet, påvirker det alle niveauer af Bronfenbrenners økologiske system. I forbindelse med barnets hverdag, vil en anbringelse ændre barnets daglige miljø, hvilket kan påvirke deres følelse af sikkerhed og stabilitet. De skal tilpasse sig nye plejeforældre, institutioner eller familier. Ydermere vil det kræve en indsats i forhold til samarbejdet mellem forældre og systemet. Dette er en stor udfordring, og både Anja og Bente har fortalt, at samarbejdet til systemet har fyldt meget i deres hverdag. I mesosystemet kræves en koordineret indsats mellem plejefamilier, skoler, sundhedsvæsenet og sociale tjenester for at sikre barnets trivsel og udvikling. Ifølge Bronfenbrenner kan en af de afgørende faktorer i mesosystemet være at skabe en regelmæssig kontakt mellem barnet og deres biologiske familie, som kan være en del af anbringelses planen. Dette vil kræve en koordinerende og støttende indsats, fra både systemet og forældrene, men i sidste ende være til fordel for den anbragte barn. I tilfældet med Anja's datter, vil det kunne have en betydning for hendes eksosystem, hvilke tilbud der forefindes til den givne plejefamilie. Ressourcer og støtteprogrammer for plejefamilier er afgørende for at sikre, at de kan tilbyde et stabilt og støttende miljø. Derfor vil Anja's datter opleve, at eksosystemet har en påvirkning. Ydermere kan forældres adgang til økonomisk støtte og fleksible arbejdsforhold være nødvendig for at hjælpe med at genforene og stabilisere familien. Dette kan være et eksempel i Anja's situation, hvor hun har oplevet en manglende tilknytning til arbejdsmarkedet.

I makrosystemet har politikker og regulativer i samfundet betydning for både Anja og Bentes børn. Den dominerende politik omkring børn og de gældende tendenser i samfundet, herunder retningslinjer for anbringelse, kan påvirke den anerkendte praksis og foranstaltninger for støtte. Kulturelle normer omkring børneopdragelse og familieliv kan også påvirke, hvordan anbringelser og håndteringen af underretninger opfattes. I forhold til kronosystemet, er tidsdimensionen vigtig for at forstå, for at få et indblik i de langsigtede effekter af anbringelse. Det kan omfatte barnets tilpasning over tid og behovet for kontinuerlig støtte gennem deres udviklingsfaser. Bronfenbrenners udviklingsmodel giver en omfattende ramme til at forstå de mange niveauer af påvirkning på udsatte børn og anbragte børn. Den fremhæver vigtigheden af en koordineret og helhedsorienteret tilgang, hvor alle systemer

arbejder sammen for at støtte barnets udvikling og trivsel. Ved at anvende denne model kan sociale tjenester, politikere og praktikere bedre forstå og adressere de komplekse behov hos udsatte og anbragte børn og deres familier. Dette vil også være aktuelt, i både Anja og Bentes situation.

Delkonklusion

Ud fra ovenstående analyse, kan det konkluderes, at hvis der opstår manglende anerkendelse i rollen som forældre, kan det være medvirkende til at påvirke børnenes trivsel eller selvopfattelse. Denne manglende anerkendelse kan i høj grad påvirke forældrenes evner, og resultere i at de agerer anderledes over for deres børn. Børnene som oplever forældrenes adfærd ændres, kan blive påvirket i sådan en grad, at det påvirker deres eget selvbillede og skaber en negativ udvikling for deres tilknytning til de nære omsorgspersoner. Derudover har Bronfenbrenners systemteori en afgørende betydning i forståelsen af, hvordan vi anskuer børn og unge, samt hvilke påvirkninger som har en betydning for deres livsførelse.

Delanalyse 3

I denne analysedel vil jeg arbejde med følgende hjælpespørgsmål:

- **Hvilken påvirkning har misbrug af anonyme underretninger for samfundet, og hvilke skadelige konsekvenser kan dette medføre?**

I denne analysedel vil jeg undersøge, hvilken påvirkning disse anonyme underretninger har for samfundet, og komme nærmere ind på hvordan disse håndteres. Dette vil jeg gøre ved anvendelse af vores interview med fagpersoner, et borgerforslag og en rapport omkring børns trivsel.

Mistrivsel blandt børn og unge samt håndtering af underretningspligt

I en rapport fra VIVE fra 2022 beskrives det, at der er et stigende antal børn og unge, der oplever mistrivsel. Det er dog værd at nævne, at der kan være mange årsager til mistrivsel, men som ikke kræver en indgriben fra kommunen. Rapporten beskriver, at på næsten alle målte velfærdsområder ses en større andel af udsatte børn og unge, blandt familier med få socioøkonomiske ressourcer kontra familier med stærke socioøkonomiske ressourcer. Der er ifølge rapporten en klar sammenhæng mellem børns trivsel og forældrenes situationer, som f.eks. uddannelse, job, økonomi, social klasse osv. Det bliver beskrevet at der er en tydelig sammenhæng mellem børns sundhed og mentale tilstand. Rapporten beskriver ydermere at de ressourcestærke forældre i højere grad er i stand til at videregive social og kulturel dannelse gennem opdragelsen, som virker som en beskyttelsesfaktor for barnet. (VIVE, 2022)

Denne ovenstående rapport giver tydeligt udtryk for, at der er børn og unge som har behov for hjælp og støtte, hvilket kan være muligt igennem underretninger.

Denne underretningspligt kan være svær at definere, da der findes mange forskellige opfattelser og definitioner på, hvornår et barns udvikling eller trivsel er truet.

Ydermere er dette med til at skabe udfordringer omkring håndteringen af underretninger.

Der kan være flere udfordringer forbundet med håndteringen af underretninger og hele praksissen for underretningspligten. En af de udfordringer der kan være er at vi kan have divergerende opfattelser og holdninger til, hvornår et barn anses som værende i mistrivsel. Alle individer er forskellige, og har derfor forskellige opfattelser. Nogle af de parametre som er med til at afgøre disse forskelle kan være kulturelle, faglige, sociale og økonomiske perspektiver. Kulturelt kan der være en stor forskel, som kan afhænge af blandt andet religion. Et andet sted, der kan være forskellige synspunkter, kan være i forbindelse med forskellige faggrupper. Det kan være inden for uddannelses- og sundhedssektoren, der ses forskellige definitioner og fortolkninger. Denne forskel i anskuelsen påvirker selvfølgelig muligheden for at afhjælpe mistrivsel blandt børn og unge.

Ydermere har anskuelser på børns mistrivsel også ændret sig i et historisk perspektiv, hvilket gør at den er anderledes i dag end før i tiden.

I kraft af, at alle underretninger skal vurderes, kan det være en udfordring at håndtere chikane og falske underretninger. Denne problematik bliver beskrevet i borgerforslaget: *“Mulighed for at bryde anonymitet, ved mistanke om misbrug af midler, i forbindelse med anonyme underretninger i børnesager”*. (Borgerforslag, 2023) Her beskriver stilleren af forslaget nogle af de problematikker som et forbundet med anonyme underretninger. Det beskrives at der er en stigende tendens at benytte anonyme underretninger, og nogle af de konsekvenser dette måtte medføre. Konkret omhandler forslaget at muligheden for at kunne underrette kommunen stadig skal eksisterer, men at man kun skal kunne underrette kommunen ved at benytte Mitld som er verificeret. Dette ville give mulighed for at se, hvem der har lavet underretningen, ved mistanke om chikane. Et af argumenterne for dette forslag, er følgende:

- *“Med viden om at man registreres med personoplysninger, vil det også kunne skabe en "frygt" hos anmeldere som har til hensigt at bruge underretningerne til chikanøst formål, og på den måde lægge en dæmper på de værste tilfælde af chikane ved brug af anonyme underretninger.”* (Borgerforslag, 2023)

Formålet med dette borgerforslag er derfor at nedbringe antallet af underretninger, hvilket vil kunne optimerer og omfordele ressourcer for de enkelte kommuner. Det bliver i forslaget også beskrevet, at man som underretter skal kunne risikere en fængselsstraf for at misbruge kommunale midler. Hvis dette forslag bliver gennemført, vil det med stor sandsynlighed nedbringe antallet af anonyme underretninger, af flere årsager. Der vil på dette område være en gråzone, som kan være svær at definere. Dette vil omhandle hvornår der reelt er tale om en bekymring, og hvornår det reelt er med henblik på chikane. Dette ville kunne forårsage flere konsekvenser, og en ulighed i, hvilke underretninger som bliver vurderet, som reelle og som chikane.

Min informant Clara, som arbejder som folkeskolelærer og har kendskab til disse udfordringer, fortæller hvordan hun oplever at falske underretninger er enormt ressourcekrævende. Hun fortæller at det er noget hun i hendes virke som skolelærer ofte har været en del af. Hun fortæller følgende:

- *“...man laver anonyme underretninger for at ramme hinanden, og det gør at jeg sidder til mange netværksmøder hvor at, nå, så taler man lige med sagsbehandlerne bagefter, når familierne ikke er der, og det er mange. Altså, det er de samme familier. Og lad os sige jeg har 80 elever og det er i hvert fald en 10 del af dem der bliver udsat for det her, og det er altså mange, anonyme underretninger der kommer. Lige fra børnemishandling, til socialbedrageri, eller hvad man nu kan ramme på...”* (Interview, C., 2024)

Hun fortæller både at hun har oplevet at omfanget af dette problem er stort, men også at emnerne er alvorlige anklager. Clara fortæller det bliver brugt som en måde at ramme en forældre på, og giver dermed udtryk for at det ikke er oplysninger som hun vurderer er sande. Hun fortalte yderligere et eksempel med nogle børn, som hun vurderede var udsat for vold i hjemmet. Flere gange havde skolen underrettet kommunen, men der blev aldrig iværksat nogen indsats. Ifølge mine informanter er dette et tydeligt eksempel på hvordan anonyme underretninger med falske anklager kan påvirke systemet i så høj en grad, at nogle børn ender med at blive svigtet og ikke få den fornødne hjælp. (Interview, C., 2024)

En anden udfordring med denne problemstilling er, at det kan være rigtig svært for den enkelte rådgiver at vurdere indkomne underretninger. Jeg har i mit interview med Dorte, som arbejder med underretninger i børne- og ungeforvaltning, og Dorte fortæller om nogle af de problemstillinger hun oplever omkring underretninger og brugen af dem. Hun fortæller, at det er rigtig svært at vurdere underretningerne, og fortæller nogle af de udfordringer, hun oplever i forbindelse med vurdering af underretningerne. Selvom socialrådgivere har en faglig indsigt, og nogle retningslinjer som anvendes i deres arbejde med at vurdere, vil der opstå udfordringer og situationer som er svære at nedskrive, og som afhænger af den enkelte rådgiver. (Interview, D., 2024) Ligeledes kan det være svært at identificere sociale problemer samt hvilken hjælp, der er den rette til den pågældende familie og deres situation. Dorte, som arbejder med at vurdere disse indkomne underretninger fortæller følgende:

- *“Det kan være rigtig svært at vurdere de underretninger jeg modtager og vurderer oprigtigheden af dem og nogle gange er det også på rigtig svært at undersøge hvis det omhandler misbrug eller vold”* (Interview, D., 2024)

Hun fortæller netop i ovenstående eksempel om denne udfordring. Underretninger med mistanke om misbrug eller vold kan være svære at vurdere, men disse kan have store konsekvenser, hvis de bliver vurderet forkert, eller ikke bliver opdaget.

Netop denne problemstilling med vurdering af indkomne underretninger har et forskningsprojekt fra Trygfondens Børneforskningscenter undersøgt forskningsprojektet "Underretninger i fokus". Her er der udarbejdet en undersøgelse omhandlende hvorvidt en prædiktiv risikomodel kan forudsige risiko for mistrivsel samt om et beslutningsstøtteredskab, baseret på en prædiktiv risikomodel, kan bidrage til at styrke socialrådgiveres beslutningsgrundlag, når de vurderer en underretning. (Trygfonden, 2022)

Det beskrives i dette projekt at der kan være for store divergerende forskelle i behandlingen samt vurderingen af de indkomne underretninger. Derfor undersøges det, om en beslutningsstøtte kan afhjælpe dette problem. Beslutningsstøtten bliver beskrevet således:

- *"Beslutningsstøtten fungerer således, at den systematisk gennemgår data i kommunens fagsystemer om barnet og barnets familie og leder efter mønstre i data, som ligner de mønstre, der er set i tidligere sager. På baggrund af dette udregner beslutningsstøtten en risikoscore, som indikerer, i hvilken grad barnet er i risiko for mistrivsel."* (Trygfonden, 2022)

Ud fra ovenstående beskrivelse vil det potentielt være en hjælp for socialrådgiverne til at vurdere disse indkomne underretninger. Der er også mulighed for, at optimere de menneskelige ressourcer som aktuelt, bliver brugt på håndteringen af underretninger. Denne beslutningsstøtte skal udelukkende anvendes til at lave en risikovurdering, og ikke til at foreslå konkrete indsatser. Denne risikoscore bliver udarbejdet af en algoritme, ud fra forskellige oplysninger. (Trygfonden, 2022)

En sådan beslutningsstøtte vil ikke nødvendigvis kunne opfange underretninger med mistanke om chikane, da den ikke kan vurdere rigtigheden af de forhold som er beskrevet i underretningen, men det ville eventuelt kunne spare den enkelte socialrådgiver ressourcer, som kan omfordes og anvendes til de sager hvor der er behov for at undersøge om chikane er tilfældet. Ud fra ovenstående antagelse, ville omfanget af anonyme underretninger ikke falde, eller kræve færre ressourcer. Men den tid de kræver, vil ikke have de samme omkostninger for andre krævende sager.

Politiske incitamenter for reguleringen af underretningspligten

Underretningspligten er i Danmark politisk bestemt, da den er inkluderet i serviceloven. Derfor vil eventuelle regulativer i forhold til dette, også være noget der skal ændres politisk. Denne debat kan være præget af mange aspekter og incitamenter. Det samme gør sig gældende for muligheden for anvendelse af anonyme underretninger. Et eksempel på dette er det ovenstående borgerforslag, som kræver politisk engagement for at blive effektueret. Nogle af de centrale elementer i at bevare denne underretningspligt er først og fremmest velfærd og trivsel blandt børn og unge. Hvis ikke denne underretningspligt eksisterede, var der mange børn som ikke ville få den fornødne hjælp, og det ville bidrage til at få en større andel børn i mistrivsel. Underretningspligten har også en forebyggende effekt. Hvis samfundet kan hjælpe nogle af de børn og unge som nu oplever en mistrivsel, kan det hindre dem i at denne udvikling fortsætter. Dette kan hjælpe til at forebygge kriminalitet, misbrug, vold samt andre sociale problemer. Det ville også kunne være med til at øge chancerne for, at den sociale arv brydes. Hvis der er tale om forældre med socioøkonomiske problemer, kan det, med den rette indsats, hjælpe barnet og familien til at videregive nogle andre redskaber, end dem forældrene besidder. Ydermere er denne underretningspligt med til at skabe social retfærdighed og lige muligheder for alle borgere. Alle børn har ret til hjælp, hvis der er behov for det. Både social retfærdighed og lighed er et af kerneværdierne i vores velfærdssamfund. Endvidere styrker det vores retssystem, hvis et barn er udsat for noget strafbart, og der skal handles på dette. Muligheden for at underrette omhandler også strafbare forhold, såsom vold og overgreb. Den nuværende underretningspligt kan derfor anses som en solidarisk sikkerhed, hvor alle borgere har et fælles ansvar for at sikre børns trivsel og pligt til at reagere, hvis dette ikke bliver varetaget.

Varetagelsen af vores underretninger er en stor økonomisk og ressourcekrævende opgave for samfundet, og der er udfordringer forbundet med den. Det er klart et område som er dyrt for de enkelte kommuner. Der er en stor forskel på, hvor mange underretninger den enkelte kommune modtager, og hvor mange ressourcer de har til rådighed. Derudover, kan det variere meget hvor ressourcekrævende de enkelte sager er. Nogle sager kan lukkes hurtigt, hvor andre kræver meget arbejde og flere

krævende indsatser. Rent samfundsøkonomisk kan det give mening at hjælpe børnene så tidligt som muligt, da det hurtigt kan blive dyrt for samfundet, hvis deres sociale problemer eskaleres, og eventuelt følger med ind i voksenlivet. Omfanget af problemstillingerne kan være meget større, og det kan hurtigt blive en dyr indsats for samfundet at afhjælpe dem. Dette ville også kunne være en politisk overvejelse, når der skal træffes afgørelse på dette område. Udover dette, er der et menneskeligt aspekt i, at hjælpe når behovet er der, uanset den økonomiske konsekvens.

Udfordringerne med de anonyme underretninger, har Randi Onsberg Johansson, byrådspolitiker og medlem af De Konservative, udtalt sig om i en artikel til Sjællandske Nyheder fra juli 2023. Hun udtaler følgende:

- *“Anonyme underretninger kommer med et ansvar – ikke kun et moralsk ansvar fordi de involverede familier og de børn der skal igennem en undersøgelse hver eneste gang – men også et strafferetligt ansvar.”* (Onsberg Johansson, R., 2023)

Hun beskriver i artiklen et ønske om en politisk ændring på dette område. Hun beskriver at kommunerne bruger for meget tid på anonyme underretninger, fordi de bliver misbrugt, og det koster for mange ressourcer for de børn, som har behov for hjælp. Hun appellerer i ovenstående citat til, at jeg alle har et ansvar for både de involverede familier men også et strafansvar, Hun fortæller, i artiklen, at hun helt konkret ønsker en juridisk ændring, så det bliver synligt for myndighederne hvem afsenderen er. (Onsberg Johansson, R., 2023)

Hvis denne ændring bliver gennemført, og det bliver muligt for myndighederne at se, hvem underretter er, samt risikoen for en straf bliver iværksat med tydelig bevis for på chikane, kan det have flere udfald. Det ville med en overvejende sandsynlighed, nedsætte antallet af anonyme underretninger. De underretninger, som afsender udelukkende afsender med mistanke om chikane, velvidende de beskrevne oplysninger ikke er korrekte, ville jeg kunne antage nedsættes, eller ophører helt. Men alle de underretninger som befinder sig i gråzonen for chikane, og de underretninger hvor det ikke kan dokumenteres. Dette kan være underretninger hvor der er beskrevet en mistanke om manglende omsorg eller mistanke om at forældrene har et misbrug. Det kan være enormt vanskeligt at vide med sikkerhed, at

underretter ikke reelt har haft en mistanke og en bekymring. Dette kan måske sandsynliggøres, men at være helt sikker, og dokumentere disse påstande, vil være en udfordrende opgave. Denne udfordring bliver også styrket af, at alle har forskellige grænser, definitioner og værdier. Individer har også alle forskellige tegn de er opmærksomme på, men som kan variere meget fra hinanden. En yderligere udfordring på dette område kan være at nogle borgere helt afholder sig fra at sende en underretning, af frygt for det bliver vurderet som chikane, til trods for de har en reel bekymring for barnet. Hvis underretter ved, at modtageren vil anskue underretningen som chikane, kan det være sandsynligt at nogle underretninger ikke vil blive lavet. Dette kan i sidste ende have konsekvenser for de børn, som eventuelt har brug for hjælp og støtte.

Delkonklusion

Ud fra ovenstående analyse af de politiske overvejelser, kan jeg konkludere at de politiske aspekter er meget komplekse, og at der er mange nuancer, som der skal tages hensyn til. jeg kan konkludere at underretningspligten er et fælles ansvar, som alle borgere har, for at sikre børns trivsel. Der er mange incitamenter for den nuværende underretningspligt, men ligeledes også nogle udfordringer forbundet med den praktiske del og hvordan den bliver anvendt. Hvorledes en ændring af underretningspligten vil føre til en positiv udvikling for anvendelsen af anonyme underretninger, kan være svært at afgøre. Der er klart mennesker som har oplevet en unødigt mistænkeliggørelse ved anvendelsen af anonyme underretninger, men omfanget af dette kan ikke præciseres entydigt. Det kan endvidere konkluderes, at det ville blive vanskeligt at ændre formatet i den nuværende underretningspligt, da det kan være vanskeligt at estimere, hvor mange der vil opleve en positiv ændring.

Analysedel 4

- ***Hvordan opleves samarbejdet mellem systemet og forældrene, samt hvilken betydning har dette for det sociale arbejde?***

Relationelle udfordringer i samarbejdet mellem borger og system

Ud fra vores hermeneutiske tilgang og vores forståelse af dette emne har jeg haft flere overvejelser, både i forhold til valget af informanter samt hvad de har fortalt mig. En af de refleksioner jeg har haft, har været hvordan samarbejdet med kommunen har været påvirket, samt den frygt, som borgere oplever, når de modtager en underretning. Samarbejdet mellem borger og system har en stor betydning for virkningen af underretningerne. Jeg har i mit interview med Dorte, som arbejder som socialrådgiver i en børne- og familieafdeling i en mellemstor kommune, undersøgt dette nærmere. Dorte fortæller at en vigtig og afgørende faktor for at sikre den rette hjælp til familien, er at få et veletableret og tillidsfuldt samarbejde fra starten af. Hvis underretningerne skal bidrage til at øge den generelle trivsel blandt børn og unge, skal et fokuspunkt derfor være at skabe en gensidig tillid til borgeren. Hun fortæller at samarbejdet kan være rigtig svært, og at mange forældre ofte kommer med dårlige erfaringer fra tidligere sager eller en mistillid til, at systemet ønsker at hjælpe. (Interview, D., 2024) Dette er nogle af de udfordringer, hun oplever i hendes arbejde. Nogle af de udfordringer som kan eksistere i samarbejdet mellem borger og systemet kan desuden være udfordringer med kommunikationen. Hvis der er en sproglig barriere, eller at borgeren har svært ved at forstå hvad socialrådgiveren fortæller. Det kan være, hvis hun anvender nogle udtryk, som borgeren ikke er bekendt med. Det er heller ikke alle, der har de samme muligheder for at kunne deltage i eksempelvis møder osv. Hvis tilfældet er en borger som ikke har økonomisk

mulighed for at have en bil, eller købe adgang til offentlig transport, vil det kunne give en skæv balance i forholdet mellem rådgiver og borger og påvirke samarbejdet. (Interview, D., 2024) En anden tungtvejende faktor kan være den ulige magtbalance der kan opstå, i kraft af socialrådgiverens autoritet og myndighedsposition. Det vil ofte have en betydning for samarbejdet, at socialrådgiveren har bemyndigelse til at træffe beslutninger omkring borgerens situation. Dette kan give borgeren en følelse af ikke at have medbestemmelse over sin egen sag. Socialrådgiveren kan forsøge og imødekomme nogle af disse udfordringer ved at have en empowermentorienteret tilgang til samarbejdet, og derigennem hjælpe borgeren med at tage en aktiv del i deres egen situation. Empowerment handler om at styrke individers handlekraft over deres eget liv samt de beslutninger som træffes. Socialrådgiveren kan derfor hjælpe borgeren med at opnå ressourcer og værktøjer til at borgeren bliver i stand til at træffe de beslutninger, som kan afhjælpe situationen og øge trivslen for barnet. Dette ville være en af mulighederne hvorpå systemet kan forsøge at optimere samarbejdet med familier der modtager underretninger.

I mit interview med både Clara og Dorte, har jeg spurgt hvad de tænker er udfordrende inden for dette område, og de giver begge to klart udtryk for at de syntes muligheden for at kunne sende anonyme underretninger skal bevares - men at det skal være muligt at bryde denne anonymitet, ved mistanke om misbrug af offentlige midler eller personlig chikane. Så begge parter, er enige i borgerforslaget ville være en god ide, samt at det ville resultere i at flere borgere fik den rette hjælp. En af udfordringen kan være, at det kan være rigtig svært at definere, hvornår der er tale om misbrug af midler. Et af aspekterne kan være, at nogle sager ender med at være meget ressourcekrævende og dermed koste tiden fra andre sager, som er mere presserende. Hvornår en sag koster for mange ressourcer er rigtig svært at vurdere, samt hvornår det er spildte ressourcer. Hvis jeg antager, at en anonym underretning, som omhandler mistanke om et alkoholproblem skal vurderes, er det en udfordring for den enkelte socialrådgiver rent faktisk at vurdere, om der er tale om misbrug samt om det rent faktisk er skadeligt for et barns udvikling og trivsel. Dette nævner Dorte også i nogle af hendes overvejelser omkring borgerforslaget. Hun fortæller, at de selvfølgelig har mulighed for at spørge borgeren, om de vil lade sig teste for alkohol inden et møde, men at det i virkeligheden ikke er særlig brugbart.

Dette er et øjebliksbillede, og bidrager ikke til en helhedsvurdering af den enkelte familie og deres funktion, fortæller Dorte. (Interview, D., 2024)

Der er andre faktorer som ligeledes kan være afgørende for, hvor godt samarbejdet fungerer mellem borger og systemet. Som beskrevet tidligere er der en højere andel af børn, der mistrives, i familier med socialøkonomiske problemer. Disse problemstillinger kan, ifølge Bourdieu, påvirke forældrenes kapitalfordeling. Hvis forældrene ikke har særlig mange sociale ressourcer, føler sig socialt isoleret og generelt oplever en mangel i den sociale kapital, vil det være markant sværere for dem, at danne en tillidsfuld relation og derigennem bidrage til et givende samarbejde med systemet.

Kommunikation og den motiverende samtale som et styrende element

I mit interview med Emilie har jeg undersøgt hvorledes kommunikationen mellem borger og socialrådgiver spiller en rolle for et givende samarbejde, og hvordan det ville kunne hindre en positiv udvikling. Emilie arbejder meget med kommunikation, og har inden for børne- og ungeområdet stor erfaring med sammenhængen mellem vores kommunikation samt hvilke resultater det skaber. Det er hendes erfaring, at der er en stor sammenhæng, og at jeg skal skabe en større opmærksomhed på dette område. Hun fortæller som noget af det første i interviewet følgende:

- *Der er ingen tvivl om, at der er en direkte sammenhæng mellem vores kommunikation og den relation vi får skabt mellem familierne og systemet. Denne relation kan være afgørende for at vi kan skabe gode betingelser for at hjælpe de enkelte familier. Vi kan ødelægge mulighederne for et godt samarbejde og resultater med familierne helt fra start, hvis vi ikke er opmærksomme på vores sprogbrug.* (Interview, E., 2024)

Hun beskriver nogle helt simple eksempler, som kan have en stor betydning for det første møde med borgeren. Dette kan være, hvordan borgeren bliver tiltalt, eller om socialrådgiveren har været opmærksom på, om vedkommende er blevet påvirket af deres forståelse. Emilie fortæller, at hun har oplevet at nogle af de familier hun har

været i kontakt med, har fortalt om den dårlige kommunikation i tidligere sager. Et eksempel på dette kan være, hvis en borger fortæller at socialrådgiveren har haft en holdning eller en antagelse, inden mødet med borgeren. Dette kan være enkelte ord, som indikerer at socialrådgiveren er påvirket. Emilie fortæller at det nok ikke ville være muligt at undgå denne påvirkning, da alle rådgivere blot er mennesker - men i stedet skal der rettes et større fokus på at arbejde med bevidstheden omkring dette samt hvordan jeg anvender det i vores sprog. (Interview, E., 2024)

Emilie fortæller at et konkret redskab til en bedre kommunikation kan være og lade sig inspirere af MI, og den motiverende samtale. Hun fortæller at der er mange fordele ved denne metode, og at den kan anvendes bredt, og ikke kun i sager omhandlende børn og unge.

Mi bliver beskrevet som følgende:

- *Den motiverende samtale er en samarbejdsbaseret, målrettet kommunikationsstil med særlig opmærksomhed på forandringsudsagn. Den sigter mod at styrke personlig motivation for og den selvvalgte forpligtelse til et bestemt mål ved at afdække og udforske personens egne grunde til forandring i en atmosfære af accept og medfølelse.* (Miller R., W. & Rollnick, S., 2014)

I den motiverende samtale er der fire processer, som er med til at opbygge denne samtale. Den motiverende samtale skal være med til at sikre borgerens egne forandringsudsagn samt bane vejen til at indfri dem. Det er i denne proces en grundlæggende præmis, at hvert trin bliver opfyldt. Det er derfor en forudsætning at hvert trin bliver opnået, hvis der skal skabes en succes. Jeg vil nedenfor lave en hurtig redegørelse af de fire processer, da de bliver en central del af min videre analyse:

1. Engagering

Den motiverende samtale beskriver engagement som det første vigtige trin i denne proces. Engageringen sker allerede inden mødet mellem borgeren og rådgiveren, og i dette møde sker det første indtryk af begge parter. Det beskrives at dette indtryk af den modsatte part står meget stærkt, men ikke er umuligt at ændre. Forestillingerne om hvem man skal mødes med og hvordan vedkommende fremstår, sker i denne

fase. Der er også i det første møde, at der kan skabes enten tillid eller mistillid til den person, man sidder over for. Der bliver ydermere beskrevet at det også er her, mange gør sig tanker om, hvordan samarbejdet kommer til at fortsætte, og om der overhovedet bliver noget samarbejde. (Miller R., W. & Rollnick, S., 2014)

2. Fokusering

Efter engageringen kommer næste trin, som er fokusering. Det er i dette trin, der bliver skabt et fælles fokus og mål for samtalen og det videre samarbejde. Dette ville være målet, til trods for at det ikke altid er samme fokus for borgere og socialrådgivere. Formålet med dette trin er at udvikle og vedligeholde en fast retning i samtalen.

Der er ikke klare definitive mål forbundet med adfældsændringer på dette trin, men blot at afklare en retning som både borger og socialrådgiver er enige om. (Miller R., W. & Rollnick, S., 2014)

3. Fremkaldelse

Fremkaldelsen er den del af processen hvor borgerens egne forandringsudsagn kommer i spil og bliver afgørende for det videre forløb. Vejen til disse forandringsudsagn er ikke en nem vej, og kan kræve meget arbejde for både borgere og socialrådgivere. Trinnet med fremkaldelse er først opnået, når borgeren har et oprigtigt ønske om forandring. Årsagen til ønsket om forandring er ikke nødvendigvis afgørende, det er blot vigtigt at det er borgerens eget ønske som er afgørende. (Miller R., W. & Rollnick, S., 2014)

4. Planlægning

Det sidste trin i processen er planlægningen af, hvordan individet opnår egne forandringsudsagn. Hvilke konkrete tiltag der skal arbejdes med, for at opnå disse mål. Det beskrives at et af opmærksomheds punkterne ved dette trin er, at fokus bliver rettet for meget på målet og resultatet, og ikke det oprindelige ønske bag målet. Det er derfor vigtigt for den enkelte rådgiver at hjælpe borgeren med at bevare et fokus på, hvorfor vedkommende har et ønske om forandring, og ikke blot at opnå denne forandring hurtigst muligt. (Miller R., W. & Rollnick, S., 2014)

Den motiverende samtale har flere gode elementer som der kan drages nytte af, i samarbejdet mellem borgere og sagsbehandlere på børne- og familieområdet. En fælles fokusering og et konkret mål, vil kunne have en positiv effekt for flere borgere. Flere af de informanter jeg har snakket med, har givet udtryk for at have en følelse af, at det har været en 'kamp' mellem borgere og systemet, og at der ikke har været et fælles mål for, hvad der skulle ske fremadrettet. En udfordring er også klart, at det kan være et meget sårbart emne i forhold til underretninger og mistænkeliggørelse af forældreovner. Dette taler i den grad ikke for den motiverende samtale og hvorledes den styrkes. Emilie fortæller at det første møde er meget afgørende, og at det er vigtigt for hende ikke at dømme de forældre, hun snakker med. Hun fortæller, at det er enormt vigtigt at give forældrene en følelse af, at de er en del af deres egen situation, og dermed styrke deres egne forandringsudsagn. (Interview, E., 2024)

På børne- og ungeområdet er der, ifølge Emilie, flere udfordringer med denne metode. Det kan først og fremmest være rigtig svært at skabe et ønske hos borgeren om forandring, da flere borgere allerede står med dårlige erfaringer eller en følelse af mistillid inden mødet med socialrådgiveren. Årsagen til dette kan være, at der allerede inden mødet foreligger en underretning som beskriver en mistanke om mistrivsel og/eller manglende forældreovner. Denne underretning ville højst sandsynligt påvirke forældrene i sådan en grad, at engageringen allerede ville være præget af deres holdninger.

Både Anja og Bente giver i deres fortælling udtryk for, at de har oplevet at blive mistænkeliggjort af kommunen, idet det kom en underretning. Denne mistænkeliggørelse har haft en stor betydning for deres handlen og ageren efterfølgende. (Interview, A., 2024)(Interview, B., 2024)

Ud fra ovenstående, kan det antages at kommunikationen har en betydning for, hvordan samarbejdet kommer til at forløbe. Samarbejdet har en stor betydning for hvilke resultater der er muligt at opnå for den enkelte familie. Netop dette fortæller Emilie også betydningen af. Hun fortæller at det helt konkret kan være vigtigt at italesætte over for borgeren at det handler om et samarbejde, og der er behov for at undersøge rigtigheden af oplysningerne i underretningen. Dette giver en åbenhed, og giver forældrene mulighed for at give udtryk for deres side af sagen samt hvilke synspunkter de ville finde relevant at bidrage med.

Selvom der er rettet et fokus på disse tanker omkring en åben kommunikation samt et fokus på egne forandringsudsagn hos borgeren, ville det højst sandsynligt ikke være muligt at opnå denne positive udvikling hos alle. Nogle familier ville måske have så mange dårlige erfaringer med sig, at det ikke ville være muligt at opnå et givent samarbejde. Ligeledes vil nogle forældre måske opleve en frygt for at indgå i et samarbejde, i det de ikke stoler på socialrådgiveren eller hvilke bagvedliggende hensigter vedkommende har. Denne frygt beskriver begge mine informanter også, samt hvordan den påvirker dem. De fortæller, at de føler de har forsøgt at bidrage til et samarbejde med kommunen, men at socialrådgiveren ikke har været interesseret i et samarbejde. Det er den opfattelse, de sidder tilbage med, efter at have oplevet at modtage underretninger på deres børn.

Delkonklusion

Samarbejdet mellem systemet og forældrene har en stor betydning for det sociale arbejde og i hvor høj grad det sikre en hjælp til den enkelte familie. Det kan konkluderes, at det ovenstående borgerforslag uden tvivl vil have mange fordele, og at det vil styrke samarbejdet på flere fronter. Derudover er der muligheder for at optimere samarbejdet mellem systemet og forældrene, ved at skabe en opmærksomhed på den kommunikation, socialrådgiverne anvender. Den har en stor betydning for samarbejdet med forældrene, og det gode samarbejde har en direkte forbindelse til de resultater som bliver skabt og i sidste ende sikre den rette hjælp og en højere trivsel hos borgeren.

Diskussion

I de fire ovenstående analysedele har jeg ud fra et teoretisk og empirisk grundlag analyseret nogle af de udfordringer som kan opstå i anvendelsen af anonyme underretninger. Dette er blot et lille indblik i hvordan underretninger i dag kan blive anvendt, samt de følgevirkninger dette eventuelt måtte medføre. Det er klart at der først og fremmest er et behov for, at have et system der muliggør at man kan gøre

myndighederne opmærksom på et barn der mistrives. Denne mistrivsel har kommunen til opgave at hjælpe den enkelte familie og barnet med at komme ud af. Nogle af de fordele der er ved samfundets mulighed for at underrette er det er med til at, i højere grad, sikre børns mistrivsel. Dette er en sikkerhed og beskyttelse for de børn, som ikke trives eller lever med mistanke om vold, overgreb, manglende omsorg osv. Kommunerne bliver opmærksom på nogle af de problematikker som kan være gældende i den enkelte familie, og kan ud fra det lave en tidligere og måske endda forebyggende indsats, som vil minimere den eventuelle mistrivsel og de skader, samt konsekvenser dette kan medføre.

Ydermere bidrager vores underretningspligt til et fælles samfundsansvar over for nogle af de svage grupper i samfundet, og giver et fællesskab hvor vi ønsker at hjælpe, at alle er lige og at alle børn har ret til at trives, uanset hvilke evner forældrene måtte besidde. Der er en fælles tanke om, at børn er uskyldige, og ikke selv er ansvarlige over for deres egen trivsel, og i den kontekst hellere ikke skal betale prisen og konsekvenserne af forældrenes valg og evner. Endvidere skal indkomne underretninger jf. serviceloven vurderes inden for 24 timer, hvilket sikre at alle underretninger, efter hensigten, får en professionel vurdering og refleksion af den beskrevne problematik. Derfor kan man som underretter have tillid til, at hver enkelte underretning bliver vurderet af en fagperson som har en viden om dette område. Dette giver en sikkerhed for både borgere og vores børn, samt sikre en ensartethed i de enkelte sager og vurderinger.

Dette var et udpluk af nogle af de mest centrale fordele der er forbundet med underretninger, men der er også nogle ulemper som er knyttet til disse underretninger.

Nogle af de ulemper, der kan være forbundet med underretninger, vil kunne være misbrug af muligheden for at lave anonyme underretninger. Dette kan have store konsekvenser, og det er ikke et krav at fremsende dokumentation på ens påstande eller mistanke i en underretning. Efter interview med mine informanter samt den udarbejdede analyse er det klart at det kan opstå udfordringer med denne mulighed. Dette kan bidrage til en unødigt mistænkeliggørelse og stigmatisering samt i sidste ende en skadelig effekt. En anden udfordring ved underretninger kan være, at det rent bureaukratisk kan være vanskeligt at vurdere alle underretninger, da det kan variere meget i hvor meget tid og ressourcer en enkelt underretning kræver. Dernæst

er der stor forskel på, hvor mange indkomne underretninger der er. Dette kan variere meget, imens ressourcerne ikke bliver reguleret efter dette. Dette kan resultere i, at kommunerne bliver overbelastet og derfor ikke har den fornødne tid til at vurdere alle indkomne underretninger ud fra samme standarder. I sidste ende, kan dette resultere i at alvorlige underretninger bliver overset eller fejlvurderet.

Slutteligt kan det nævnes at der ikke er klare definitioner på den nuværende underretning praksis. Dette gælder både for fagfolk og private borgere. Der er meget divergerende holdninger og definitioner på, hvornår der er mistanke om mistrivsel. Eller hvad der definerer mistrivsel eller tegnene derpå. Dette kan være med til at svække betingelserne, som sikrer alle borgere og børn lige rettigheder og krav på at få hjælp, hvis der er behov for dette.

Et andet relevant fokus og diskutere, kan være årsagerne til, at disse anonyme underretninger bliver lavet. Hvis afsenderen af disse underretninger er bevidst omkring, at anvende det som chikane, vil vedkommende også være bevidst om, at dette vil kunne have en negativ påvirkning på barnet, og ikke kun forældrene. Hvis underretningerne bliver udarbejdet med henblik på chikane, vil det også betyde at underretter reelt ikke har en bekymring for barnets trivsel og udvikling, men alligevel iværksætter foranstaltninger, som påvirker barnet, for at påvirke forældrene. I Danmark har vi generelt en holdning om, at børn ikke er ansvarlige for deres egen trivsel, og ikke skal betale prisen for forældrenes evner eller mangler. Dette bliver dog brudt, i disse sager, og prisen kan være høj for det enkelte barn, selvom hensigten må være at yde chikane over for forældrene og ikke barnet. Desuden er der for underretter ingen personlige fordele, det vil ikke føre til nogle personlige fordele, for dem som sender disse underretninger. Et af de områder hvor det kan antages at have en personlig fordel, kan være i skilsmisserelaterede konflikter, hvor forældrene ikke er enige omkring barnet. Dette kan omhandle samvær med barnet, og det kan have en stor personlig fordel for forældrene.

I kontekst til de anonyme underretninger, er der også en kompleksitet i afvejningen af fordele og ulemper. Den nuværende mulighed for at underrette anonymt kan sikre anonymiteten på den person, som indsender underretningen. Der kan være mange årsager til, at denne person har brug for at holde sin identitet anonym. Det kan være en nær relation til familien, og eventuelt også barnet. Hvis underretteren ikke har

mulighed for at underrette anonymt, kan det have flere konsekvenser. En af konsekvenserne kan være, at vedkommende slet ikke sender en underretning af frygt for udfaldet. En anden konsekvens kan være, at den eventuelle nære relation til barnet bliver brudt. Denne relation kan virke som en beskyttelsesfaktor over for barnet, og derfor være skadelig at bryde. I sidste ende, kan den som laver underretningen frygte for egen sikkerhed, i forhold til vold, trusler osv. fra barnets forældre. En af ulemperne ved disse anonyme underretninger er, at kommunen ikke har mulighed for at få uddybet de beskrevne oplysninger eller følge op på dem. Det er ikke muligt at komme i kontakt med vedkommende som har underrettet, og som eventuelt sidder med flere oplysninger som kan være vigtige at få belyst.

I forhold til den tidligere nævnte borgerforslag, beskrives det at muligheden for at udarbejde anonyme underretninger skal bevares, men at det ved mistanke om chikane skal være muligt at bryde anonymiteten. Dette vil ikke løse ovenstående problematikker, da det ikke vil give kommunen mulighed for at få uddybet eventuelle yderligere spørgsmål til sagen. Dernæst, kan det være meget vanskeligt at vurdere, hvornår der er tale om direkte chikane, og en reel bekymring. Om forholdene i underretningen er korrekte eller ej, beviser ikke, om underretter reelt har haft en bekymring og en mistanke om mistrivsel hos barnet. I borgerforslaget bliver der beskrevet eksempler med mange anonyme underretninger inden for kort tid, på samme familie. Da underretningerne er anonyme, kan det ikke med sikkerhed antages, at afsenderen er den samme. Det blev beskrevet, at ordlyd og beskrivelser var identiske i mange af underretningerne. Dette er dog stadig ikke et sikkert bevis for, at det er den samme som har sendt alle underretningerne. Ydermere, kan den samme person stadig have udarbejdet flere underretninger med samme problemstilling, hvis vedkommende bliver ved med at have samme bekymring over for barnet.

Hvorvidt det ville føre til at færre underretninger bliver sendt med henblik på chikane, er svært at klarlægge, men det kan sandsynliggøres at effekten måske ville være minimal, da bevisbyrden er svær og ressourcekrævende for kommunerne.

I relationen mellem socialrådgiver og borger, er der også en ulige magtbalance, som kan skabe udfordringer. Socialrådgiveren besidder en myndighedsrolle og kan træffe afgørelser, som har stor betydning for borgernes livsførelse. I denne relation kan det eventuelt påvirke hvilke svar eller fortællinger, borgeren har, grundet frygt for hvilke

konsekvenser dette måtte medføre. Det er ydermere socialrådgiveren pligt, at skabe en givende relation til borgeren samt sikre den fornødne hjælp. Denne relation kan blive påvirket af flere faktorer, og derfor kræver det at socialrådgiveren er opmærksom på dette. Den kan blive påvirket i sådan en grad, at den bliver for personlig, og enten udvikler sig venskabeligt eller mere fjendtligt, afhængig af den given situation. Hvis dette sker, kan det skabe dilemmaer og påvirke socialrådgiverens professionelle og faglige dømmekraft. Ligeledes er det vigtigt at socialrådgiveren er opmærksom på, ikke at lade sig påvirke af fordomme eller have en stigmatiserende holdning til de borgere, vedkommende arbejder med. Dette kan ligeledes skabe udfordringer i samarbejdet og de udfordringer, borgeren har brug for hjælp til. Socialrådgiverens rolle er at yde den nødvendige hjælp til borgeren, samt drage omsorg for det barn, som eventuelt er udsat for omsorgssvigt. Samtidig med denne rolle, skal socialrådgiveren varetage en myndighedsrolle, og have en stor magt over barnet og den enkelte familie. Denne magt kan være enormt svær at finde en balance i, men er også vigtig for, at sikre den fornødne hjælp.

Konklusion

Jeg vil i denne konklusion forsøge at svare på min problemformulering, som lød:

- ***Hvorledes påvirker anonyme underretninger den enkelte familie, når det handler om omsorgssvigt, samt hvilken betydning har samarbejdet mellem borgeren og systemet for borgerens følelse af krænkelse?***

Ud fra mine informanter og mit udvalgte teori, har det klart en stor påvirkning for den enkelte familie at modtage underretninger. Det kan påvirke både deres retsfølelse, arbejdsidentitet og generelle livskvalitet. Det giver en massiv følelse af krænkelse, hvilket har konsekvenser for deres øvrige relationer, tillid og generelle velbefindende.

Samarbejdet mellem borgeren har en stor betydning, og kan i mange situationer være afgørende for det videre forløb og samarbejde, og dermed påvirke i hvor høj grad borgeren oplever en følelse af, at blive krænket af systemet. Et af de markante elementer i at få etableret et givende samarbejde er kommunikationen og den måde, den anvendes. Det kan konkluderes at kommunikationen dermed har en påvirkning for borgernes følelse af at blive krænket. Ydermere er det sikkert, at vi ikke kan undgå krænkelser. Underretninger handler om at arbejde med mennesker, som alle er forskellige og har forskellige reaktioner. Dette kan ikke standardiseres.

Ovenstående konklusion er opnået ud fra den information jeg har indsamlet fra mine informanter samt udvalgt teori og mine refleksioner. Det er klart, at der vil kunne opnås en helt anden konklusion, hvis det havde været andre informanter og et andet teorivalg. Dette emne er desuden meget komplekst, og har mange flere nuancer og vinkler, som kunne undersøges i højere grad. Jeg har haft fokus på en meget lille del, og andre refleksioner ville have udarbejdet en helt anden analyse og konklusion.

Perspektivering

I en global kontekst, har FN fremsat 17 forskellige verdensmål, hvor flere af dem har fokus på børns sundhed og trivsel. Verdensmål nr. 1, omhandler at afskaffe fattigdom og sikre at alle børn har mulighed for mad, vand og tag over hovedet. Dette punkt er absolut afgørende for at øge børns generelle trivsel globalt.

FN skaber gennem deres verdensmål også et fokus på, at alle børn har ret til skolegang. Ikke blot ret til at gå i folkeskole, men også at gennemføre det, og videreuddanne sig. Dette er FN's verdensmål nr. 4, og har en stor betydning for at være med til at sikre lige muligheder blandt børn i resten af verden. I verdensmålet bliver der blandt andet beskrevet et fokus på at skabe lige muligheder for alle,

uanset køn og økonomisk status. Denne mulighed skal sikre kvalitetsuddannelse og muligheden for livslang læring for alle børn, og skabe nye muligheder.

Danmark er en del af FN, og skal derfor arbejde imod disse verdensmål. Der er en stor forskel på hvordan de forskellige lande skal arbejde mod disse verdensmål, da udfordringerne er af forskellige karakterer.

Vi kan i Danmark arbejde med dette verdensmål ved at øge inklusionen af sårbare grupper, samt øge muligheden for at børn med særlige behov eller diagnoser har mulighed for at uddanne sig på lige vilkår. Ydermere kan vi aktivt arbejde på, at socioøkonomiske forhold, etnicitet osv., ikke skal have en betydning for mulighederne for at opnå en uddannelse. Et at løsningerne på dette, kan være at skabe målrettede indsatser som støtter børn fra udsatte familier, eller børn med specielle behov.

Der er mange parametre som har en betydning for at skabe lige muligheder i vores skole- og uddannelsessystem, og kræver en større faglig indsats. Det vil kræve politisk engagement, flere ressourcer, og et ønske om forandring.

Som nævnt tidligere i specialet, fylder antallet af underretninger grundet skoleproblemer, en høj andel af de samlede underretninger i Danmark. Og hensigten med disse underretninger er at sikre den rette indsats for et barn, og derigennem hjælpe dem med at skabe en værdig skolegang. Ud fra ovenstående antagelser, har vores uddannelsessystem i Danmark en vigtig funktion, i forhold til aktivt at arbejde mod dette verdensmål fra FN. Disse mål er dermed også med til at sikre udviklingen af det sociale arbejde, både globalt og nationalt. Udviklingen af det sociale arbejde er vigtig i forhold til at skabe forandringer, som kan øge befolkningens generelle livskvalitet, fremme social retfærdighed samt bekæmpe social ulighed. Udviklingen af socialt arbejde er afgørende for at sikre, at vi kan reagere effektivt på de komplekse og skiftende behov i samfundet. Gennem forbedret støtte til udsatte grupper, forebyggelse af sociale problemer, fremme af social retfærdighed, tilpasning til samfundsændringer, styrkelse af professionen og realisering af økonomiske fordele kan vi skabe et mere retfærdigt, sundt og velfungerende samfund.

Litteraturliste

Bekendtgørelse af barnets lov [Barnets lov], LBK nr. 890 af 13/06/2023.

Retsinformationen (2024). <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2024/83>

Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (Red.). (2020). *Kvalitative metoder: En grundbog* (3. udg.). Hans Reitzel.

Brinkmann, S., Tanggaard, L. & Havemann, T. (Red.). (2010). *Kvalitative metoder: En grundbog*. Hans Reitzel. (Originalværk udgivet 2010)

Broberg, A. (2008). *Tilknytningsteori: Betydningen af nære følelsesmæssige relationer*. Hans Reitzel. (Originalværk udgivet 2008)

Bronfenbrenner, U. (1981). *The Ecology of Human Development: - Experiments by Nature and Design* (Bd. 1). Harvard University Press. (Originalværk udgivet 1981)

Børnerådet. (2014, 20. november). *FN's Børnekonvention: Alle børn har rettigheder*. https://www.boerneraadet.dk/media/f4wd1u1m/brd_fn_boernekonventionen.pdf

Danmarks Statistik. (2022, 31. december). *Statistikdokumentation for Underretninger om udsatte børn og unge 2022*.

<https://www.dst.dk/Site/Dst/SingleFiles/GetArchiveFile.aspx?fi=175873544312&fo=0&ext=kvaldel>

Danmarks Statistik. (2023, 25. maj). *Antal af underretninger om børn og unge er steget*. Danmarks Statistik. Lokaliseret den 20. april 2024 på <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=46855>

Erlandsen, T. (Red.). (2015). *Udsatte børn og unge: En grundbog*. Hans Reitzel. (Originalværk udgivet 2015)

Gadamer, H. (2004). *Sandhed og metode: Grundtræk af en filosofisk hermeneutik*. Systime. (Originalværk udgivet 2004)

Heide Ottosen, M., Graa Andreasen, A., Magrethe Dahl, K., Lausten, M., Boe Rayce, S. & Bille Tagmose, B. (2022). *BØRN OG UNGE I DANMARK: VELFÆRD OG TRIVSEL 2022*. VIVE. <https://www.vive.dk/media/pure/0xgg53xk/14872861>

Honneth, A. (2003). *Behovet for anerkendelse: En tekstsamling*. Hans Reitzel. (Originalværk udgivet 2003)

Hvad er en underretning?. (2021, 06. december). Ankestyrelsen. Lokaliseret den 24. april 2024 på <https://ast.dk/born-familie/hvad-handler-din-klage-om/underretninger/hvad-er-en-underretning>

IFSW – International federation of Social Workers. (2014, 01. juli). Dansk Socialrådgiverforening. Lokaliseret den 19. februar 2024 på <https://socialraadgiverne.dk/om-dansk-socialraadgiverforening/internationalt-samarbejde/ifsw-international-federation-of-social-workers/>

Ingemann, J. H. (2022). *Kvalitative undersøgelser i praksis: Viden om mennesker og samfund* (2. udg.). Samfundslitteratur. (Originalværk udgivet 2018)

Juul, S. & Bransholm Pedersen, K. (Red.). (2012). *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori: En indføring*. Hans Reitzel. (Originalværk udgivet 2012)

Kristensen, A., Interview med Anja, 2024

Kristensen, A., Interview med Bente, 2024

Kristensen, A., Interview med Clara, 2024

Kristensen, A., Interview med Dorte, 2024

Kristensen, A., Interview med Emilie, 2024

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Interview: Det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (3. udg.). Hans Reitzel.

Laumann Jørgensen, S. (2018). *Axel Honneth*. Djøf. (Originalværk udgivet 2018)

Lov om social service [Serviceloven], LBK nr. 909 af 24/01/2022 Kapitel 27 § 154. Retsinformationen (2005). <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2006/929>

Miller R., W. & Rollnick, S. (2014). *Den motiverende samtale: Støtte til forandring og vækst* (2. udg.). Hans Reitzels Forlag.

Monrad, M. & Olesen, S. P. (Red.). (2018). *Forskningsmetode i socialt arbejde*. Hans Reitzel. (Originalværk udgivet 2018)

Munk, Luna. (2024, 04. december). *Mulighed for at bryde anonymitet, ved mistanke om misbrug af midler, i forbindelse med anonyme underretninger i børnesager*. borgerforslag. Lokaliseret den 15. december 2023 på www.borgerforslag.dk/se-og-stoet-forslag/?Id=FT-16446

Onsberg Johansson, R. (2023, 03. juli). Den anonyme chikane. *Sjællandske Nyheder*. <https://www.sn.dk/art493857/faxe-kommune/nyhed/den-anonyme-chikane/>

Pierre Bourdieu: En introduktion. (2006). Hans Reitzel. (Originalværk udgivet 2006)

Roald, T. & Køppe, S. (2008, 31. juli). GENERALISERING I KVALITATIVE METODER. *PSYKE & LOGOS*, s. 14. <https://tidsskrift.dk/psyke/article/view/8430>

Samfundsvidenskabernes forudsætninger: *Indføring i samfundsvidenskabernes videnskabsfilosofi*. (2002). Hans Reitzel. (Originalværk udgivet 2002)

Trygfonden Børneforskningscenter, VIA University College & Tryg Fonden. (2022). *Underretninger i fokus*. https://childresearch.au.dk/fileadmin/childresearch/dokumenter/Underretninger/2022_0620_Kort_projektbeskrivelse.pdf

Underretninger om børn og unge. (2021, 28. januar). Ankestyrelsen. Lokaliseret den 05. april 2024 på <https://ast.dk/born-familie/hvad-handler-din-klage-om/underretninger>

Underretninger om børn og unge er stabiliseret. (2022, 27. september). Danmarks Statistik. Lokaliseret den 04. april 2024 på <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=39642>

Underretninger vedr. børn efter administrations kommune, underrettere, alder og køn. (2023, 27. september). Danmarks Statistik. Lokaliseret den 15. januar 2024 på <https://www.statistikbanken.dk/UND1>

Bilagsliste

Transskription af interview med Anja
Transskription af interview med Bente
Transskription af interview med Clara
Transskription af interview med Dorte
Transskription af interview med Emilie

Interviewguide 1 og 2
Interviewguide 3
Interviewguide 4
Interviewguide 5

Portfolio